

Kaj Ádám

Oligarchák

SZEREPLŐK:

MÁTÉ

TIMI

ZSUZSA

GERZSON

KISS B

DÉKÁN

BARNABÁS

FERI, aki aztán nem jön el

Fiatalok, nagyreményűek és gyávák.

ELSŐ JELENET

Máté egyszobás albérleti lakása, valahol a fővárosban. Talán Kőbányán, vagy valami kevésbé elegáns környéken, de ez a darab szempontjából majdhogynem lényegtelen. (A mű utolsó megszólalásában a terület neve természetesen behelyettesíthető bármi mással.) Csütörtök este, az évszak meghatározhatatlan, talán őszi, esetleg kora tavasz, ugyanis Máté és Timi (majd a később érkezők is) nagykabátot viselnek. A szoba igen egyszerűen van berendezve. Két ajtó. Az egyik a bejárati, mellette közvetlenül egy kivénhedt fogas, a másik a konyhára (illetve fürdőre/mellékhelyiségre) nyílik. A szoba közepén egy ággyá alakítható kanapé áll, két végében székek vannak kikészítve a vendégeknek. A kanapé előtt egy szocreál dohányzóasztal van elhelyezve, rajta nagy könyvkupac, jegyzetek szertesztét.

Kulcszörgés. Máté és Timi bevásárlószatyrokkal jön. A szatyrokat egészen az asztalig cipelik, majd visszamennek a bejárathoz, és levetik a kabátjukat.

TIMI Nem akarsz mondani valamit?

MÁTÉ Hozz poharakat a konyhából.

TIMI Csak ennyi?!

MÁTÉ Légy szíves. Vagy tudod mit, majd én hozok. Te addig rendezd el az asztalt.

TIMI Tudod, hogy nem erre gondoltam. (Máté nyakába fonja a kezét, ajkával az ajkához közelít, a fiú azonban elutasítja.) Most meg mi a bajod?

MÁTÉ Az időzítés. Csupán annyi. Az időzítés. Te is a legjobbkor tudsz a nyakamba mászni. Timi, ennyire nem látod át a helyzetet? Ott a hurok a nyakunk körül.

TIMI Ezek csak kezek. Nem én vagyok a hóhérod.

MÁTÉ Ne drámázz, Timi, nagyon kérlek, ne drámázz. Próbálok megőrizni a hidegvéremet, mert ha én elveszítem a fejem...

TIMI Akkor egyszer a szívedre hallgatnál.

MÁTÉ És ti mindnyájan benne lennétek a szarban. Már így is benne vagyunk, mondjuk. De a helyzet nem annyira elkeserítő, mint első látásra tűnik. Ha meg is zavarták a vizet, a lényeg, hogy a felszínen kell maradni.

TIMI Filozófusnak kellett volna menned. Nem értem, hogy mit keresel a kommunikáció szakon.

MÁTÉ Csakis annyit, mint te, feltéve, hogy megússzuk a dolgot, és maradunk a seggünkön.
TIMI Hát ennyire súlyos a helyzet?
MÁTÉ Mégis mit hittél, babazsúrra hívtam a fiúkat? Lefoglalták az egész könyvelésünket. Holnapra borítékolt a botrány.
TIMI Valamiből kimaradtam volna? Miféle botrányról beszélsz? Máté, ugye nem csináltatok valami hülyeséget?
MÁTÉ Akadt egy kis számolási hibánk...
TIMI Azaz?
MÁTÉ Ha nagyon költőien szeretnék fogalmazni: három millió forint sityuty eltűnt. Jelenleg nem tudunk elszámolni róla.
TIMI Bazdmeg, ennyire nem lehettek ti sem bölcsészek.
MÁTÉ Nem kell közgazdász diploma, hogy az ember sikkasztani tudjon. Ugyanis ezzel fognak nekünk esni. És hogy teljes legyen boldogságod, ebben te is ugyanúgy benne vagy, mint én. Még ha nem is tudtál róla, még ha nem is csináltál semmit. A bűnrészesség alanyi jogon jár minden egyes HÖK tagnak.
TIMI Anyám megöl.
MÁTÉ Ennyi a hirtelen reakció?
TIMI Sokallod?
MÁTÉ Igazából arra számítottam, hogy kiabálni fogsz velem, belemászol a karmaiddal az arcomba, és közben elmondasz mindennek, tudod, mint amikor szeretkezünk... Mogleptél, ugyanakkor örülsz, hogy megértesz. Hallgatsz, és ebből tudom, hogy bár az otthoni erkölcsök szerint elítélnél, valami belül már régen a cinkosommá tett. Olyan angyal vagy te, aki századszorra is elkárhozna a gyönyör kedvéért. Ma ezt úgy mondják ördög, de ne aggódj, a jók is elbuknak, kísértés ide vagy oda. Hát akkor, kedvelt cinkosom, terítsünk a csütörtöki lakomára!
TIMI Szeretlek. Ezért vagyok a cinkosod, csakis ezért.
MÁTÉ Hát a Barnabás?
TIMI Ő más. Vele jól érzem magam, de nem több. Benne gyöngédség van.
MÁTÉ Ami gyöngévé teszi.
TIMI Ő igazán szeret engem.
MÁTÉ Éppen hogy ezzel űz a karjaimba.
TIMI De én csak utánad vágyom.
MÁTÉ Ennek így is kell lennie. Az állatoknál sincs máshogy. Az alfahímnek jár ki a legjobb. Bocsáss meg, ha lecsupasztom a romantikus képzelgéseidet, de ettől még én se szeretlek kevésbé. Egyszerűen csak tisztában vagyok a biológiai szükségleteimmel, és tudom, hogy én mit várok el, mit tudok adni. Kettőnk organizmusa fedezi egymás boldogságát. Ezt hívod szerelemnek. Hívd ezután is annak.
TIMI Te aztán szépeket tudsz mondani! Na, majd kitalálok valami penitenciát a számodra. (A konyhába indul.)

MÁTÉ (Majdnem kiabálva, hogy Timi is hallja.) Nekem máshol és máskor kell majd vezekelnem. A jogom és lehetőségem megvan, hogy nemet mondjak a keserű pohárra, és amint lesz alkalmam, élni fogok veled.

Timi poharakkal tér vissza.

MÁTÉ Látom, megtaláltad a whiskys poharaimat. Na, akkor, drága, viheted is vissza. Ezek a poharak különleges pillanatokra, különleges emberekre várnak. Ezek a szükség órái. Ne fogadjuk kehellyel a pápistákat.
TIMI Az internetről szeded ezeket az álbölcsességeket?

MÁTÉ Nagyrészt, de van közöttük pár olvasmányélményem is. Viszont hallani... (Egészen az ajtóhoz megy.) Csak a szomszéd, most jött meg a munkából. Masször. Időnként engem is megdöngönyöz egy kis apanázsért.

TIMI Az is az egyetemi pénzekből van?

MÁTÉ Hova gondolsz? Azért hárommilliót még én sem tudok masszörre kidobni. Egyébként, abból van.

TIMI És amiket vettünk? A sütemény, a drága piák, a szivar?

MÁTÉ Szerinted az apostolok dobták össze az utolsó vacsorát?

TIMI Csak tudod kissé gondolkodóba estem. Ezek a dolgok önmagukban aprócska dolgok, de ha megszorozzuk az eltelt napokkal és a teljes HÖK tagsággal, nem kis összegekről van szó. Így aztán érthető, hova folyhatnak a milliók.

MÁTÉ Azért azt te is érzed, hogy ez abszurd. Lehet hogy kicsit nagylábon élünk, de nálunk is létezik kontroll. Miért él mindenki fejében úgy a HÖK, mint egy pénznyelő automata. Igaz, hogy kapunk, ugyanakkor adunk is. Nagyon sokat. Kinek van kedve tanulás előtt-után vagy közben papírmunkákkal bajlódni, vagy X, Y-nak futkosni egy szaros kérvényért. Neked mondjam ezt? Neked, aki ugyanúgy bent melózol éjszakákat az irodában.

TIMI Ez mind szép és jó, de hárommillió akkor is eltűnt.

MÁTÉ Akkor kezdted volna el kételkedni bennem, amikor a cinkosommá lettél.

TIMI A cinkosnak is joga van annyit tudni, mint a bűnösnek.

MÁTÉ Te bűnösnek tartasz?

TIMI Talán. De akkor én is az vagyok. Mindenesre mások szemében mindketten azok leszünk, ha csakugyan borítékolod a holnapi botrányt.

MÁTÉ Mondtam, hogy még semmi sincs veszve. Amint a kedves urak és a mi Zsuzsánk ideérnek, máris tudunk érdemben tárgyalni a dologról. Elvégre nem hülye emberekből áll a vezetőség, bölcsész mértékkel nézve sem.

TIMI Még jó, hogy az önkritikánk működik. Te azt hiszed, hogy ez az egész maffiásdi csak a bölcsészek kiváltsága.

MÁTÉ Jogos, a mérnököktől távol áll a temperamentum. A maffiásdi nem gondolod, hogy túlzás?

TIMI Remélem azért takarítónőket nem gyilkoltatok.

MÁTÉ Igazság szerint kettő lent van a pincében. Túl sokat járt a szájuk.

TIMI Csak azt nem értem, ilyenkor hogy tudod megőrizni a humorérzékedet.

MÁTÉ Nem tudják elnevetni tőlem. Mellesleg a tartás sokat segít. De neked elég, ha bízol bennem. Nem leszek hálátlan. A hajómon mindig van hely, és mindig akad, aki majd lecsendesíti a szeleket.

TIMI Hallgatok. Ismersz, nem vagyok hisztis. És tudod, hogyha kérdezek, annak oka van.

MÁTÉ A kérdéseidre remélem kielégítően feleltem.

TIMI Általában újabb kérdésekkel, de jó, elfogadom válaszoknak.

Kop-kop-kop.

MÁTÉ Látod, valakik értenek az időzítésekhez.

(Timi menne ajtót nyitni, de Máté elkapja a karját)

MÁTÉ Várj, előtte csókolj meg. Valakinek csókkal kell elárulnia engem. (Megcsókolják egymást.) És mosolyogj Timi. Nem kell elijeszteni őket.

MÁSODIK JELENET

(Tími ajtót nyit, köszönések hangja.)

MÁTÉ Csakhogy időben. Na, mit álltok ott?! Gyertek, gyertek beljebb.

ZSUZSA Máté, remélem nem gond...

MÁTÉ A barátod?

GERZSON Gerzson vagyok. (Timinek) Szia!

MÁTÉ Máté. Ördög hozott. Remélem egy áruhás rendőrt tisztelhetek a személyedben.

ZSUZSA Gerzson a Közgázra jár...

MÁTÉ Ez azt jelenti, hogy holnap az egész Közgáz rajtunk fog csámcsogni?

ZSUZSA Arra gondoltam, talán tudna segíteni bizonyos dolgokban...

MÁTÉ Gondolom, kétszer is felvette a válságkezelés óráját. Csak azt nem értem, honnan ez a nagyfokú bizalom egymás iránt. Elvártam volna, hogy mielőtt kitalálsz a pasidnak, legalább értesítesz minket. Elsőbbségiben, vagy mit tudom én. Nagyanyám mind a tíz körmét lerágta a nagy titoktartásomban. Ez leginkább vele kiszúrás.

GERZSON Ha zavarok, elmehetek. A miatt meg nem kell aggódnod, hogy bárkinek is elszólom magam.

MÁTÉ Feltételezem, hogy nem akarsz elbaszni a saját barátnőd életét.

GERZSON Aki persze ártatlan az egész dologban.

MÁTÉ Itt senki sem ártatlan. De megkímélem Zsuzsa glóriáját, majd leveszi ő, ha akarja.

GERZSON Pedig úgy látom, te élsz a fellegek között. Csak nem tudom, ki olyan hülye, hogy még tegye alá a lovat.

MÁTÉ Felőlem, barátom, velünk töltheted a csütörtök estédet, nem foglak elküldeni. De ne számíts arra, hogy bárkit is érdekelni fognak a briliáns megjegyzéseid. Csakhogy tisztában legyünk egymással.

ZSUZSA Gerzson, ne foglalkozz vele, ez egy bunkó.

MÁTÉ Ez a bunkó fogja kihúzni a bandát a szarból.

ZSUZSA Azon a szinten te vagy, legfeljebb visszahúzol minket.

MÁTÉ Köszönöm feltétlen bizalmatokat. Kérlek, foglaljatok helyet a kanapé hozzám legtávolabb eső pontján. A süteményből pedig bátran fogyasszatok. (Kiss B-nek) Te mit mondasz?

KISS B Szerintem, maradjon. Mégis csak a Közgázra jár.

MÁTÉ Beléd is aztán sok öntudat szorult.

KISS B Mégis mit vársz tőlem?! Minél többen vagyunk... Hiszen tudod, több szem többet lát. Hátha ez a tag találja meg a kiskaput.

MÁTÉ Mert te csak bámulnál rá, mint a borjú.

KISS B Mondtam már, több szem...

TÍMI Lehetnél kicsit kedvesebb is.

MÁTÉ Nem küldtem el, nem elég? Na várj, ha te is azzal jössz, hogy hova jár. Na és? A Közgáz is tele van link alakkal. Ez sem tűnik a legokosabbnak. Pláne, hogy lényegében csöndben eltúrta a sértegetéseimet.

TÍMI Vagy csak nagyon türelmes.

MÁTÉ Adhatna egy kicsit belőle, hogy kibírjam ezt az estét.

TÍMI Tőlem, amit adni tudtam, már megkaptad.

MÁTÉ Na hiszen, azt hiszed, azzal a csókkal beérem?

TÍMI Ha nem kezdted volna a filozofálgatásba, a többi részed se maradt volna éhes.

MÁTÉ Nehéz lesz így nem a szexre gondolni.

ZSUZSA Azt hiszem, a mi kis ügyünk pillanatnyilag el kell, hogy szólítson az ágytól.

MÁTÉ Tényleg, mielőtt idejöttetek, csináltátok a dolgot? Vagy azért vagytok ilyen frusztráltak, mert nem?

De tudod mit, Gábor, ássuk el a csatabárdot, igyunk meg egy pertut, és addig is leereszkedek a fellegekből.

GERZSON Gerzson, még mindig. A pertut elfogadom, de csakis ha van valami üdítőök.

ZSUZSA Gerzson ugyanis nem iszik alkoholt.

MÁTÉ Gerzson talán magas tornyokba készül becsapódni? Itt FERIHEGY irányító központ. Timi, légy szíves.

TIMI Ebből szállóige lesz, attól tartok. De értelek. Keresek Bambit, vagy ami van. (El.)

KISS B Tetszik az alibid.

MÁTÉ Ha ezt túléljük, költözhetsz. Ja, a plüssre allergiás vagyok, szerezz helyette valami húsvér nőt inkább. Gerzson, te koleszos vagy? Esetleg valamelyik impozáns híd lakója?

ZSUZSA Te csak ne próbálj meg jófej lenni.

GERZSON Ha ezzel el tudok indítani egy értelmes párbeszédet; koleszos vagyok.

MÁTÉ Szóval te sem az urbánus vonalat erősíted. Na, máris közelebb kerültünk egymáshoz. Ha még azt is elárulod, hogy melyik csapatnak szurkolsz, és az természetes az Újpest, még a keblembe is zárlak.

GERZSON Nem szeretem a focit.

MÁTÉ Buzi vagy? Bocs, barátnőd van. Akkor mit szeretsz, kosárlabdát, kézit? Nehogy a sakkot mond, mert arra nem vagyok felkészülve. Így is több a paraszt, mint amit a túréhatárom elvisel.

GERZSON Hogy is mondjam, nem vagyok az a tipikus sportember.

MÁTÉ Kiss B legalább nézi a focit. Pornófilmeket, remélem, nézel.

ZSUZSA Nem lehetsz ekkora egy bunkó.

MÁTÉ Kétszeresen is. Valami új? Vagy drága Zsuzsánál a bunkóval kifújta a pejorativitás?

GERZSON Mondtam, hogy őt hagyjad.

MÁTÉ Zsuzsa, mondd meg neki, hogy nem mindig bunkózom. De most valahogy le kell vezetnem a feszültséget, érted? Ez most egy kivételes éjszaka. Ott a görcs a gyomromban, a térdem éppen összecsucsklani készül. Két ember még sehol sincs. Zsuzsa, erősítsd meg, hogy Máté egy igazi úriember máskor.

ZSUZSA Tényleg nem ilyen mindig. De alapból akkor is bunkó vagy.

KISS B És beképzelt.

MÁTÉ Milyen határozottak vagytok hirtelen, amikor minősíteni kell a másikat.

KISS B Nem mondtam sose, hogy nincs meg a magam véleménye.

MÁTÉ Ugyanis ez a fiatalember, akit a könnyebbség kedvéért nevezzünk csak Kiss B-nek, egy tutyimutyi kis alak, nem mellékesen a barátom. Tudod, ezért a nagy őszinteség. És mi legyen most Kiss B? Hogyan oldjuk meg a problémánkat.

KISS B Nem tudom.

MÁTÉ Hát ezért bizonytalan a lelkem. Tutyimutyi. De a barátom is, mert tudja, hogy ezt nem bántásból mondom. Ugye Kiss B?

KISS B Nem tudom.

MÁTÉ Bazdmeg, lehetnél már kicsit határozottabb.

KISS B Mindent a maga idejében. Először is szeretnék megnyugodni.

GERZSON Ne vedd sértésnek, de ötünk közül még mindig te tűnsz a legnyugodtabbnak. Bár én nem ismerlek, nem tudom milyen, amikor nyugtalan vagy.

TIMI Akkor is ilyen.

KISS B Valakinek még reális cél a századik születésnap.

MÁTÉ Azt az egyet nem ígérhetem meg, hogy ott leszek. (Szünet) Te szeretnél örökké élni?

GERZSON Ez meg milyen kérdés?

MÁTÉ Olyan, amire válaszolni kell. Jó, még váratlanok is nevezhetném. Szóval, te szívesen élnél örökké?

GERZSON Unalmas dolognak tartanám.

MÁTÉ Közgazdásznak készülsz, nem mérnöknek. Tudjátok is ti, mi az unalom?!

GERZSON Nem hiszem, hogy az ilyen metafizikai dolgokban sokat számítana az ilyen.

MÁTÉ Igazad van, ezek magasabb dimenziók. Nagyon is ehhez a világhoz akarom kötni a kérdést. Vonatkoztassunk el tőle... vagy tudod mit? Mit szólsz ahhoz a kérdéshez, hogy akarsz-e örökre fiatal maradni?

GERZSON Nem tudom. Valószínűleg szeretnék megöregedni előtte. Bizonyos bölcsesség után talán már tudnám értékelni az örökkévalóságot. Vagy pont hogy közelebb kerülnék a halálhoz.

MÁTÉ Ha holnap elbukunk, én öngyilkos leszek.

TIMI Máté, ezzel ne viccelj.

MÁTÉ Teljesen komolyan mondom. Azt hiszem, láttál már elég hülyeséget tőlem, nem ez lenne az első.

GERZSON Szerintem ez tényleg nem olyan téma... Mi lenne, ha másról beszélénk.

MÁTÉ Öngyilkos leszek, és punktum. Majd meglátjátok. Vagy nem. Minden a ma este sikerétől függ... Hol van már az a lány? Timi! Timi, hozd már azt az üdítőt, vagy amit találsz. Tegyük fel, hogy holnap a legrosszabb történik velünk, ami csak történni tud, és én meg is teszem, amit mondtam, lényegében állandóvá teszem a fiatalságomat. És most ne számítsuk a férgek munkáját. Én a lélekről beszéltem.

TIMI Igazi fordulat lenne tőled. Eddig látványosan nem foglalkoztál vele. Azt hitted, hogy egy farokból és a körülötte kinőtt végtagokból állsz. (Gerzsonnak.) Csak ezt találtam, tölthetek?

ZSUZSA Hagyjad csak Timi, majd én.

MÁTÉ (Timi mögé kerül, halkán beszél, hogy a többiek ne hallják.) Utánam öljöd magad, ha úgy alakul? Van olyan erős a szerelmed?

TIMI Mit akarsz bizonyítani?

MÁTÉ Csak tudni akarom, mire számíthatok?

TIMI Ha holnap mindenképp bukunk kell, a szüleim majd utánad ölnek.

ZSUZSA (Zavarja már Máté és Timi magánbeszélgetése.) Ti kértek üdítőt?

MÁTÉ Szerintem Kiss B gégéje másra szomjazik, ezzel ment meg engem is a szent józanságtól.

KISS B Akkor ne csak a szád járjon...

MÁTÉ Figyelitek a kis alkoholistát. Na nyugtasd a májad, mindjárt kikészítjük. Gerzson az utolsó szó jogán. Ha nem, hát nem. De így nem nyersz jogot a tanácskozáshoz. Na fiam, egészségedre!

KISS B A tiédre is, de holnapután is meglegyen. A temetésedre pedig csak az enyém után gondoldj.

MÁTÉ Ámen. Barátom, ezzel hoztál vissza az életbe. És ki mondta, hogy az alkohol nem erősít. Jellemben határozottan. Persze, a jámborból is vadállatot csinál. (Timi fenekére csap.)

TIMI Disznó!

MÁTÉ Holnap disznótor nálam.

TIMI Máté, fejezd be!

MÁTÉ Jó, csak az ivást ne tiltsd meg. Minden más negatív tevékenységgel felhagyok, ígérem (Hosszan nézik egymást Timivel.)

KISS B Tudod, hogy csak addig tudok vak lenni, amíg Barni ide nem ér. Utána kötelez a baráti hűség.

MÁTÉ Biztosíthatlak, jó kisfiú leszek. És Timinek se esik bántódása. De még Barnabáson sem esik csorba.

KISS B Ha nem látja, felőlem el is veheted. Bár kissé körülményes lenne titokban tartani. Mindenesetre, nagyon jól játszom a hülyét.

MÁTÉ Igen, ez valószínűleg nálad testi adottság. (Szünet) Viszont micsoda válságba került pár centivel odébb a társalgás. Ha már nem én faggatom a társaságot, kitör a csend? Hallgatunk Zsuzsám, te mindig tudsz valami friss pletykát. Gerzson valami Közgázos sztori? Timi, egy kis szitkozódás, egy kis... Bocsi, Kiss B, visszafogom magam.

ZSUZSA Különben kikre is várunk?

MÁTÉ A kérdés kiváló. Nos, én elsősorban Ferire, de hogy teljes legyen a kör, Barnabáshoz is ment postagalamb. Remélem, egy hónap múlva a válasz is ideér.

ZSUZSA Szóltál neki, ugye?

MÁTÉ Még hozzá telefonon. Tudod, azért még beszélünk.

KISS B Timi, te nem iszol semmit?

TIMI Már ittam.

MÁTÉ Ó, akkor azért voltál kint olyan sokáig. Mesélj, mi a titkod? Olyan egyenesen jártál, hogy komolyan, a téglalap megirigyelné.

GERZSON Ez most kivételesen tetszett.

MÁTÉ Akkor már csak egy fél örökkévalóság, hogy a fiúkra is ráfanyalodj. Apropos örökkévalóság, még mindig unalmas?

GERZSON Meg fogsz lepődni, az ittlétem is kezd egyre izgalmasabbá válni.

KISS B És még a hárommillióról nem is beszéltünk.

MÁTÉ Minek idegeljük még egymást, nem igaz. Majd ha mindenki itt lesz.

ZSUZSA Talán kijelölhetnénk egy határidőt. Nem szívesen várnám meg a hajnalt.

MÁTÉ Ágy van elég, legfeljebb pizsama partit rendezünk. Nekem van is egy, ami megy a rácsokhoz. Megmutassam? Ádámkosztüm netalán? Ádámról jut eszembe...

GERZSON Csak nem az, hogy ő toltta el az örökkévalóságot.

MÁTÉ A kölcsönös ellenszenvünk ellenére is rokonlelkek lennénk? Én konkrétan Évára gondoltam. De a lényegen nem változtat semmit. Gondoljatok bele, ha nincs az a francos fa. Elég lett volna a Góbi-sivatag kezdetnek, Ádám meg felloccsolta volna az egészet. Lehet, hogy csoki színűre barnultak volna a napon, és akkor mindenki néger lenne most. Képzeljétek el a világot rasszisták és méretbeli gondok nélkül.

GERZSON Azért abban a sivatagban mégis csak meleg lett volna. A fa legalább árnyékot ad.

KISS B A sivatagban éjjel egész hűvös van.

MÁTÉ Hát összebújtak volna, és akkor mondjuk nem csak Káin és Ábel lett volna, hanem Benjámin is, aki lecsapta volna Káint, mielőtt az lecsapta volna Ábelt.

ZSUZSA Vagy született volna egy Júlia.

MÁTÉ Mondjuk, és akkor nincs szükség majmokra és evolúciós elméletre.

KISS B A pizsama parti jó ötlet. Bár nincs nálam pizsama.

MÁTÉ Veled még így se bújna össze senki. Vagy ha össze is bújna, ott fordulna egyet az evolúció. Azt hiszem, a közös gyerekünk három méteres lenne, és megrögzött vegetáriánus.

ZSUZSA Póló, alsónadrág csak akad a szekrényben.

MÁTÉ Ja, gondolod szánjam már meg ezt a szegény embert tiszta holmival. Na, jól van, kitaláltam én az óhajodat. Nem akarsz egyedül aludni ma, egye fene, tanácskozás után maradj itt. Majd elővadászom a hálózásomat.

TIMI Ha nem lenne ez az egész cirkusz, egész kellemesen tölthetnénk az estét.

MÁTÉ Én javasolnék egy kései bankrablást lefekvés előtt, mondjuk három millió forint értékben, hogy ne legyen már rossz az álmunk.

ZSUZSA Virrasztani hívtál minket, nem azért, hogy aludjunk.

KISS B Ilyen állapotban amúgy is nehéz lenne.

MÁTÉ Ilyen állapotban?

KISS B Mondtam, hogy nem vagyok a legnyugodtabb.

MÁTÉ Igyál még akkor.

KISS B Majd ha töltesz magadnak is.

MÁTÉ Legyen meg a te akaratod.

KISS B Ne azt nézd, amit én szeretnék. (Timire néz) Azt nézd, ami mindannyiunknak fontos.

MÁTÉ Gerzson, úgy el vagy csendesedve.

GERZSON Jelenleg nincs semmi mondanivalóm.

MÁTÉ Akkor folytasd csak nyugodtan az intenzív megfigyelést. Hátha megfejted ezt a ráncot az arcomon.

ZSUZSA Szerintem az csak egy hajszál.
MÁTÉ Nincs is ilyen hosszú hajam.
ZSUZSA Nőtől származik. Szerintem túntesd el még Barni előtt.
MÁTÉ Hátha tényleg csak ránc.
KISS B Gerzson inni valamit?
GERZSON Majd töltök, ha szomjas leszek.
MÁTÉ Ez ám az önállóság. Gerzson, nem eszel sütit?
GERZSON Leszállnál rólam?
MÁTÉ Csak kedves akartam lenni.
GERZSON Hát csak ne akarj.
MÁTÉ Nem is menne. Szerinted melyikünk Káin és melyikünk Ábel?
GERZSON Aki előbb dől ki, az lesz Ábel.
MÁTÉ Csakis kizárásos alapon.
GERZSON De hogy kinek áll kezére a dorong...
MÁTÉ Az üveg, testvérem, az üveg. Engem komolyan zavar, hogy nem iszol velünk. Játsszod itt a borsószem kisasszonyt, otthon meg a szart is megiszod.
ZSUZSA És ha borsószem kisasszony? (Timire néz) Legalább nem piros cipőben jár-kel.
TIMI Azt hittem, a barátnők nem gonoszkodnak.
ZSUZSA Ha a barátnő tiszteletbe tartja, hogy van egy barátom is, akit ugyanúgy szeretek, és a távollétében igyekszem megőrizni a becsületét. Nyugodj meg, Gerzson nem olyan barát.
GERZSON Várjunk csak... te a Barni barátnője vagy?
MÁTÉ Ő a mi kis Évánk, nem tudtuk elfelezni az almát. De számítunk a diszkréciódra. Szóval, ha lehetséges, ne is lovaljuk bele magunkat a témába.
ZSUZSA Mert te eléggé belelovaltad már magadat Timibe.
TIMI Szerintem tényleg ne szélesítsük a határokat. Ha lehet, mindenki tartsa meg magának az ilyen jellegű véleményét. Semmi értelme nincs széthúznunk ilyenkor. Elvégre a konc mindannyiunkat összeköt.
ZSUZSA Hol van az említett konc?
TIMI Ha így folytatjuk, már magunk se fogjuk látni az utat, amin elsétált.
KISS B Ez nem konc szerintem, ez inkább 'kolonc a nyakunkon'.
MÁTÉ Történetesen, ha mindannyiunk nyakában egy hárommillió ékszer díszleg. Csakhogy továbbgombolyítsam a fonalat.
ZSUZSA Kereszt. Vallási okokból megfizethetetlen.
MÁTÉ A keresztre feszítés holnapi program. Ma még a farizeusokat is el kell játszsanunk. Ja, és szóljatok Júdásnak, hogy hozza vissza az ezüstöket.
ZSUZSA Megfosztanál mindenkit egy nagyszerű feltámadástól?
MÁTÉ Ha ezzel megmenekülünk.
ZSUZSA Szerintem más nőjétől is foszd meg magad.
TIMI Mi lenne, ha fegyverszünetet kötnénk?
ZSUZSA Timi, mi lenne, ha elmondanád a ti kis románcotokat Barninak? Aztán bánom is én, hogy mit csinálsz ezzel a másikkal. Legalább annyira tiszteld Barnit, hogy lehetőséget adsz neki mást találni. Ne akard, hogy könnyűvérűnek gondoljalak...
MÁTÉ Hallottátok, azt mondta: 'ezzel'? Mintha valami tárgy lennék. Az ötlet ugyanakkor találó. Valahogy én is unom ezt a helyzetet. (Timinek) Te állítod, hogy engem szeretsz, de még mindig vele vagy. Igaza van Zsuzsának, mire jó ez a titkolózás? Ha szeretsz, vállald fel. Ne csak négy szemközt. Itt mindenki előtt is.
TIMI Nem hiszem, hogy az érzéseim bárki másra is tartóznának rajtad kívül.
MÁTÉ Tudod, hogy ki nem állhatom Barnabást, de ennyire még én is egyenes akarok lenni vele.
TIMI Na, pont ez az, amit nem hiszek el. Mindig is rühellted a Barnit, kezdetben velem is csak azért

kezdted, hogy bebizonyítsd, mennyivel jobb vagy nála, hogy még azt is el tudod csábítani tőle, aki elvileg szereti... szeretted. Nem az érzéseidben kételkedem, már te is úgy érzel, ahogy én... egyszerűen nem szeretném, ha én lennék a legnagyobb pofon számára, amit valaha is adni akartál neki.

MÁTÉ Szerinted nekem te csak lehetőség vagy egy újabb fricskára?

ZSUZSA (Megelőzi Timi-t a válasszal.) Milyen fricskáról beszélsz? Bocsáss meg Timi, de ennek ki kell jönnie belőlem. Máté, te mégis hogy gondoltad ezt? Te vagy a HÖK elnöke, legyőzted Barnit nem egyszer, nem kétszer. És a régi barátai? Megnyerted őket ivócimboráidnak. Kiss B-t is. (Kiss B-nek.) Most minek játszod meg magad, Barnin kívül a vak is látja, hogy te már Timi előtt is egy követ fújtál Mátéval.

KISS B Azt akarod nekünk bemészélni, hogy te lennél Barni egyetlen barátja?

ZSUZSA Itt mindenképp az vagyok.

KISS B Azért ez a megjegyzésed velem kapcsolatban kicsit erős volt. Miért olyan elképzelhetetlen, hogy egyszerre Máténak is, és Barninak is a barátja legyek?

ZSUZSA Komoly problémái lehetnek a lelkiismeretednek.

KISS B Bocsi, egyszerűen csak nem játszom meg a moralistát.

ZSUZSA Hát a barátság kurvára erkölcs dolga.

TIMI Elég legyen már belőletek! Jöttök itt ezeréves dolgokkal, amikor nyakig benne vagyunk a trágyalében. Ha minden sértés egy-egy forintot hozna, már régen listát írnék, hogy kinek mit kell mondania, de úgy, hogy meg se állnánk három millióig. Ellenben ezzel is csak az időnk megy, és mindjárt péntek van. Mi lenne, ha ezen az estén félretennénk mindenfajta sérelmet, és megpróbálnánk a valós problémákkal foglalkozni?

MÁTÉ Nemes gondolat, és még nemesebb, hogy nem nekem kellett mondanom. Akkor talán nem lenne ekkora súlya.

ZSUZSA Rendben van, én hajlok a békére. De egyet mondhatok, ahogy túl vagyunk az ügyön, hagyom az egész tagságomat. Ez már nekem is sok. Nem akarok magamtól is megundorodni.

KISS B Pedig a pokol ott kezdődik.

TIMI Most ne kezdjétek előről...

MÁTÉ Szóval ezen az estén tabu minden olyan dolog, ami vita tárgyát képezheti, kivétel ez alól minden, amiben hárommillió szerepel tételként. Elfogadjátok ezt a játékszabályt?

TIMI Ei.

ZSUZSA Van más lehetőségünk?

MÁTÉ Akkor ámen, ámen, ámen.

KISS B Inni azért lehet, ugye?

MÁTÉ Hát hogy a fenébe ne! Timi, légy szíves, járj körbe azzal az üveggel.

GERZSON Ebbe a körbe én is beszálok.

MÁTÉ No lám, kezd összerázódni posztapokaliptikus gyülekezetünk. Alkoholt annak a férfinak!

Kop-kop-kop.

HARMADIK JELENET

MÁTÉ Lehet találgatni, ki jött meg. Barnabás vagy Feri. Feri vagy Barnabás. Esetleg mindkettő. Három lehetőség áll fent, és az egyiknek mindenképp teljesülnie kell. Persze, ha nem számolunk a meglepetéssel, mint különleges tényezővel. Az ereje rendszerint felülmúl minden korábbi számítást.

ZSUZSA Talán nyisd ki az ajtót, és megvan a lehetősége, hogy valaki be is lépjen rajta.

MÁTÉ Már így is elég nyitott vagyok mindenre. De lássuk, kit rejt a küszöb... (Ajtót nyit, a Dékánnal

találja szembe magát.) Ez ám a meglepetés! A mi szeretett dékán urunk, atyánk, vagy ha úgy tetszik, mindenünk. Fáradjon be. A kabátot itt is leveheti. (Visszazárja az ajtót!)

DÉKÁN Azt hiszem, annyit nem maradok. Jó estét az uraknak és hölgyeknek. Remélem, nem zavartam meg semmit. (Az asztalhoz lép.) Látom, hedonista életvitelüket még ezekben a nehéz órákban is igyekeznek megőrizni. No de, fiatalok. Miért is várnánk el nagyobb felelőség tudatot maguktól. Majd egyetem után, igaz. Bár jóllehet, előbb kint találják magukat a nagybetűs életben, mint azt a kedves szülei szeretnék. És mióta tart ez a féktelen italozás, vagy mit ne mondjak, orgia? Legalább a hölgyek jól érzik magukat.

KISS B Dékán úr, esetleg valamit inni?

DÉKÁN Mondtam már, nem időzök sokat. (Észreveszi Gerzson.) A fiatalembert nem ismerem még.

GERZSON Gerzson. (Kezet nyújt a dékánnak, azonban az nem fogadja.)

TIMI Nem is hozzánk jár.

KISS B Közgázos.

DÉKÁN Akkor ezúttal sem hagyott cserben az arcemóriám, magára nem kellett emlékezniem, mivelhogy most látom először. Gerzson. Rendben, most már maga is itt van a fejemben.

MÁTÉ Minek köszönhetjük ezt a látogatást?

DÉKÁN Gondoltam ránézek magukra, és valamelyest szolidaritást vállalok. Ugyanakkor semmit nem tudok tenni az érdeükben. Hölgyek, urak, minek áltassuk egymást?! Segítenék, de a kezem kötve van. Az előbb se volt, hogy kezet mostam. Barnabás hol van?

MÁTÉ Késik, szokás szerint.

DÉ KÁN Nem hinném, hogy akadna ennél fontosabb dolga most.

MÁTÉ Igazság szerint, ő abszolút keveset, majdhogynem semmit nem tud az ügyről. Valami biztosan elromlott a postagalambban...

DÉKÁN De a mi Máténk csak ironizál és ironizál. Örülök, hogy nem veszítette el a jókedvét. Az ilyesfajta sorscsapást büszkén kell viselni.

MÁTÉ Aki meg tudja lovagolni a hullámokat...

DÉKÁN Lányok, nagyon csendbe vannak most. Talán én ijesztettem magukra?

Csend.

DÉKÁN Rendben van, értem én. Jelenleg én hiányzok a legkevésbé maguknak. Talán ha nem lennék ilyen bénakacsa... De mégis mit tudnék tenni? Ez a maguk bulija, hogy fiatalosan fejezzem ki magam.

MÁTÉ Erre végképp nincs szükségünk, legalább a sajnálatát ne játssza meg. Eljött szolidaritást vállalni, jól hangzik, nem mondom, csak nem hiszem el. Maga egyedül azért van itt, hogy megtört fiatalokat lásson, és kiélvezze minden percét az emberi lélek gyors megöregedésének és kihunyásának. Hogy még egy szinttel fölénk kerülhessen. Barnabás talán az új jelölt a helyemre? Sajnos el kell, hogy keserítsem, ha én bukok, Barnabás is velem bukik. És itt mindannyian, magát is beleértve.

DÉKÁN Mit nem enged meg magának?! Engem aztán ne mosson össze a maga bünszövetkezetével.

MÁTÉ Nézzen csak körbe, így néz ki maga szerint egy bünszövetkezet? Nem vagyunk egyebek, mint egy tragédia utolsó felvonásának szereplői. Esendők, szájalmasak, nevetségesek. De nem bűnösök. És ha így is lenne? Mi volna a helyes magatartás, a túlélés, mint egyetlen parancs követése, vagy meaculpázás reggel, éjjel meg este? Az igazságszolgáltatás legnagyobb vétke, hogy nem adja meg a lehetőséget az embernek, hogy saját moralitása szerint ítélkezzen önmaga felett. És ha valóban vétkeztünk, ha ennek a hárommillió forintnak az eltűnése csakugyan szándékos volt? Mi nem ismerhetjük fel és bánhatjuk meg, lehetőség szerint pedig nem tehetünk kísérletet rá, hogy helyrehozzuk a dolgot? Biztos, hogy a kemény ítélkezés bírja egyedül magában az igazságot? És ha már a kézmosást említette, hadd válaszoljak ebbeli minőségben; mi az igazság? (Mielőtt válaszolhatna.) Mi nem készültünk a Golgotára sem világmegváltó, sem pedig barabási

titulusban. Bárhogy is lesz, a mi kereszthalálunk mentes lesz minden pátosztól, és nem fognak legendák ráakodni. Ugyanakkor Pilátus megítélése sem lesz különb a miénkénél. Pilátus velünk kárhozik el. És nincs az a szappan, ami tisztára mossa.

DÉKÁN El kell ismernem kiváló retorikai képességeit, kár, hogy politikai fogásokkal tarkítja mondanivalóját, úgy mind a hazugság és rágalmozás. A bibliai képek pedig... megtisztelő, hogy egyik elszólása révén pilátusi magasztalokba emelt, de még nagyobb szerencse, hogy nem kiáltott Messiást. Ha nem haragszanak, tekintsük látogatásomat egy meg nem történt intermezzónak. Titkon azért reménykedtem benne, hogy egyikük, ha nem is nyíltan, a védelmébe vesz. Mert jómagam nem vagyok hajlandó lealacsonyodni egy másodéves kistitán szintjére. És ebből ne a másodévest vegyék hangsúlyosnak. Egyelőre még én képviselem az egyetemet, így aki engem támad... Maguk ma látványosan felülírták az egyetem iránt való hűségüket. Így még inkább kötve van a kezem. Egyúttal maguk felé a fülem is el van zárva.

KISS B Máté nem hazudott. A dékán úr is nyakig benne van a buliban, így mondta ugye? Hiszen éppen annyit tudott a hárommillióról, mint bármelyikünk.

TIMI És ugyan ki hinné el, hogy nem asszisztált hozzá?! Szépen előkerülnek majd azok az akták, amikor kényszerűen átléptünk bizonyos szabályokat, a dékán úr beleegyezésével. Az emberek könnyen általánosítanak. Elég egy priusz... utána bármit tesz az ember, hiába tiszta... valami kollektív Ágnes asszony bújjik majd elő mindenkiből, és csak odaképzeli a vért.

DÉKÁN A kedves vendéghallgatóknak is van valami esetleg a tarsolyába? Már hogy így ismeretlenül is belém rúghasson a többiek magatartásán felbuzdulva.

GERZSON Én csak matekozni jöttem.

MÁTÉ Hallja, ő csak számolni tud. Bár nagyon nincs mit számolgatni. Esetleg visszafelé, vagy bárányokat.

GERZSON Véleményem ettől függetlenül még lehet.

MÁTÉ Amit meg is lehet tartani magunknak.

DÉKÁN Szerintem senki nem vitatja el magától.

MÁTÉ Nekem mondja, érti. Nekem.

DÉKÁN Ha idehívták a fiatalembert, talán figyelhetnének is rá.

MÁTÉ Nem hívta ide senki, hozta a barátnője.

ZSUZSA Dékán úr, ez tényleg így volt. A Máté meg egy bunkó, de szerintem ez maga számára is világos.

TIMI Mi van Zsuzsa? Te most ezzel fújsz egy követ?

ZSUZSA Védj a Mátékát, igazad van. Hátha megjutalmaz egy gyors öleléssel.

MÁTÉ Azt hittem mindenki elfogadta a játékszabályt. Hátha szűrni amúgy se szép a másikat.

DÉKÁN Talán hagyhatná virágozni kicsit az ellenzékét, hátha jobban egységesül az erő.

MÁTÉ Ha maga is besorol. Ragaszkodom a bűnrészességéhez.

DÉKÁN Az előbb még amellettt érvelt, hogy amit tettek, az nem bűn.

MÁTÉ Én csak a maga fogalmait használom, gondoltam, így nagyobb a meggyőzőképességem.

DÉKÁN Nem hiszem, hogy volna még értelme maradásra bírni. Ha nem haragszanak, távoznék. A feleségem nem tudja, hogy eljöttem.

MÁTÉ Akkor hívja fel, hogy később megy haza. Vagy tudja mit, inkább csak ne telefonálgasson, hanem üljön le, és kápráztasson el nagyszerű válságkezelő ötleteivel. És mi úgy fogunk magára nézni, mintha csak mesét olvasna nekünk. Aztán ha olyan a mese, hogy a valóságban is működne, talán még úgy is cselekszünk, mint a mese hősei.

DÉKÁN Úgy látom, kezdenek elmosódni a szintek. Ha elfelejtette volna, én még mindig a tanárja vagyok. Így maga, tetszik, nem tetszik, kénytelen az etikett után menni. Még ez az este sem menti fel alóla. Szóval vegyen vissza nagyon gyorsan a stílusából, ne üsse bele az orrát olyanba, amihez, még ha baráti viszonyba lennénk, se lenne köze, és nagyon gyorsan találjon ki valamit, ha számít magának a jelenlévők sorsa.

ZSUZSA Nem akarok beleszólni, de talán még is csak maradnia kéne... Nem mint 'bűnrészes', de mint felnőtt, nekem (Gerzsonra néz.) nekünk sokat jelentene...

TIMI Felnőtt, felnőtt! Te nem vagy elég idős hozzá, hogy pesztrálják a gondolataidat?! Kiss B-nél még megérteném, bár neki két ember is kevés, hogy dönten tudjon.

KISS B Le lehet szállni rólam. Megint kezdünk személyeskedésbe átcsapni. Látod, ez egy teljesen önálló vélemény.

TIMI Maradjon a dékán, vagy sem? Ez meg egy eldöntendő kérdés.

KISS B Bazdmeg.

GERZSON Cimbora, hagyd rá, ne foglalkozz vele.

KISS B Neked könnyű. Te már régen tőzsdére vitted az érzéseidet, azért játszod itt a pácét meg dominét.

ZSUZSA Kiss B, már te is meghülyültél?

KISS B De ha egyszer nem szeretem, ha nyugtatni próbálnak. Tudod, hogy olyankor robbanok. Miért nem figyelmeztetted a barátodat, mielőtt idejöttetek?

ZSUZSA Persze, majd a te lelkivilágodra fogok kiselőadást tartani.

KISS B Most miért is marjuk egymást?

ZSUZSA Talán mert divat bunkónak lenni.

DÉKÁN Tényleg megyek.

MÁTÉ A dékán úr csak maradjon. Ti pedig fejezzétek be azonnal, azt hittem ezen már túl vagyunk. Az cseszegetheti a másikat, aki valami értelmes ötlettel is elő tud állni. Tartsátok magatokat a játékszabályokhoz. Dékán úr maga pedig az istenért ne szerencsétlenkedjen azzal a fogással, üljön le végre, ti meg szorítsatok neki helyet, és töltsetek a poharába.

DÉKÁN Én nem iszom.

MÁTÉ Gerzson se iszik, mégis ott a pohár a kezében.

DÉKÁN De, én tényleg nem iszom. Én elmegyek. Értik, én el akarok menni. Miért van ez bezárva, az előbb még nyitva volt. Miért csinálják ezt? Idősek már az ilyen tréfákhoz. Nyissák ki, kérem. Máté, nyissa ki azonnal, tudom, hogy magánál van a kulcs.

MÁTÉ Miből gondolja? (Feláll a helyéről.) Tudja mit, valóban nálam van... (Az ablakhoz megy, és nemes egyszerűséggel kihajítja a kulcsot.) azahogy csak volt.

KISS B Mond, hogy ez trükk volt. Mondd, hogy nem dobtad ki azt a kurva kulcsot.

ZSUZSA Biztos, hogy van másik, ugye van másik kulcsod?

MÁTÉ Lehet, hogy van, lehet, hogy nincs. Szerintem most nem ez a legnagyobb problémánk. Majd kijutunk valahogy. Elvégre ez csak az első emelet.

DÉKÁN Miért csinálja ezt?

KISS B Máté, ez már tényleg sok. Nem tarthatsz itt mindenkit erőszakkal.

MÁTÉ Hol itt az erőszak? Akadályozok bárkit is a szabad mozgásban? Fegyvert fogok én rátok? Tudjátok ti, mi az az erőszak? Ez! (Pofon üti a dékánt, Gerzson felugrik) Hohohó, te csak ülj vissza szépen. Majd visszaüt, ha nem tetszett neki, megígérem, nem folytatom a kört.

DÉKÁN Magukkal már vesződni sem érdemes, egyből futnak az ombudsmanjukhoz, ha csorbát szenvedett a nagy szabadságérzetük, vagy a nyakamba akasztják a kedves szülőjüket, akitől a pofozkodás tudományát voltak szívesek eltanulni. És mit tehet a pedagógus? Keresztény jámborságból odatartja a másik orcáját is, nehogy elnyomja egyikük-másikuk fizikai liberalizmusát.

MÁTÉ A dékán úr, gondolom, most már nyugodtan helyet tud foglalni közöttünk, várjuk bölcs megjegyzéseit, de ha nagyon ragaszkodik hozzá, folytathatja pedagógiai értekezését, a hálás utókor talán akadémiai székkal jutalmazza.

GERZSON Te egy hülyebarom állat vagy, de tudod mit, nem szeretnék egy állatot se bemocskolni azzal, hogy hozzájuk hasonlítalak. A kisdisznó ráült a nagydisznó fejére, aki csak azért nem fulladt bele a moslékába, mert ez csak egy olcsó erőfitogtatás volt. Felőlem végigpofozhatod a társaságot, akkor sem félek tőled. Kidobhatod a kulcsot, csak magadat ne felejtse el utána dobni.

MÁTÉ Megmondtam, hogy te csöndkirályt játszol.

GERZSON Te nem parancsolsz itt senkinek.

MÁTÉ Más is így van ezzel?

KISS B Én hallgatok. Igazatok van, gyenge vagyok kiállni bármilyen vélemény mellett is. Jó nekem itt, a moslékosdézsa körül.

TIMI Eddig is rád hallgattam. Nekem sokat jelent a másik határozottsága.

ZSUZSA Én meg azt mondom, elég. Dékán úr, mondja Ön is velem, hogy az a barom is meghallja ott. Nem fájhat már annyira az a pofon, hogy ne tudjon tiltakozni.

MÁTÉ Tiltakozni, és ugyan mi ellen? Itt nem az én vagy a ti számít, hanem a hárommillió, amit még mindig nem sikerült feltalálnunk. Nem arról szól ez az este, hogy kiéljem diktátori hajlamaimat, de arról sem, hogy a demokrácia túlzott tisztelete miatt éljünk ellenzékiességünkkel, mindezt olyankor, amikor talán célszerűbb összefogni.

DÉKÁN Hallotta Zsuzsa, vagy meghajlik a gerinc, vagy az igazság összeúzza, és nem létezik teljes rehabilitálás.

ZSUZSA Maga megalkuszik?

DÉKÁN Mondtam már, magukkal nem érdemes vesződni. Maguk felülírnak minden szabályt, én csak akkor tudom kontrollálni a lelkiismeretüket, ha bele is látok. Akkor fogja a mi kis Nérónk megbánni hatalmának túlkapásait, ha szövetkezek vele, mert a bűnösök nem szokták büntetni egymást. És különben is, hova tudnék most menni?

ZSUZSA Hova-hova? A feleségéhez sietett az előbb, vagy nem?

DÉKÁN Engem megaláztak a férfiasságomban, így menjek én haza? Ha még egy kölyöktől se tudom megvédeni magam, hogyan vigyázzak így a családomra, a becsületemre. Pofon ütöttek, és a fizikai fájdalom megtört, meghunyászkodtam. Arcul köpni még ritkábban szoktam magam, nem kezdek lázadásba, elfogadom a játékszabályukat.

MÁTÉ No lám, csak megteremtődik az összhang. Így mindenképp egyszerűbb lesz a közös gondolkodás, el kell tudunk nyomni minden bántó és érzékenykedő hangot.

Csend.

KISS B Mi lenne, ha összedobnánk a pénzt? Ki tudja, lehet, hogy időközben előkerül a hiányzó összeg, vagy csak egy töredéke, de így is több mint a semmi, és máris összejön hiány egy része.

ZSUZSA Dobjunk össze csak így hirtelen hárommilliót, úgy mondd, mintha apucitól ennyit kapnál egy hétre zsebpénznek. Hányan is vagyunk? Öten vagy hatan, nem többen. Az minimum fél milliót jelent fejenként. Szerinted én honnan szerzek annyi pénzt, apámat most rúgták ki a gyárból, örülhetek, hogy nem kell abbahagynom az egyetemem. Amit meg hétvégén a pultozással keresek, pont hogy fedezi a kollégiumot meg a kajámat. Nincs miből félretennem.

KISS B És ha hitelt vennénk fel?

MÁTÉ Persze, hogy életed végéig törleszd majd. Ja, és nyilván a dupláját kell majd visszafizetni. Akkor már inkább eladom a családomat fél millióért, vagy ha nem ér annyit, egye-fene, vihetik a szomszédokat is.

KISS B És ha a dékán úr tenne egy nagylelkű felajánlást? Azért a dékáni fizetés nem lehet olyan rossz, nem is beszélve az egyéb juttatásokról. Persze nem várjuk el, hogy az egészség maga fizesse.

DÉKÁN Sajnálom, de lehetetlen. A feleségem kezeli a családi kasszát, és nem szokott az üres beszédre milliókat adni.

MÁTÉ Akkor mondja el neki a dolgot. Templomba volt az esküvő, nem? Akkor csak nem felejt el, amit fogadott, és nem fogja ezért faképnél hagyni, ha már az oltárnál nem tette.

DÉKÁN Maga szerint minden ilyen egyszerű?

MÁTÉ Ha az volna, feltehetőleg már régen a hányásomba feküdnék, mert jól leittam volna magam örömömben.

DÉKÁN Minden esetre, nem tudom kiváltani magukat. Félmillióval még talán be tudok szállni, de többel már semmiképpen se.

KISS B Hétszázezer.

DÉKÁN Hogy mondtá, kérem?

KISS B Hétszázezer. Tessék alkudni!

DÉKÁN Ez nevetséges. Nem a bazárban vagyunk.

KISS B Ja, hogy kevesli?! Nyolcszázezer, és ez az utolsó szavam.

DÉKÁN Rendben van. Adok egy milliót maguknak, de cserébe kihagynak az egészsből.

MÁTÉ Ha már ekkorát ugrottunk, nem mehetnénk el kétmillióig.

ZSUZSA Miért, a maradék egymilliót már gyerekjáték megszerezniük?

MÁTÉ Gondoltam szervezek egy bankrabló szakkört. A lányok adják a harisnyát, a fiúk meg a csúzlit.

ZSUZSA Én akkor is hülyeségnek tartom ezt a dobjuk össze dolgot.

KISS B Gondolom, akkor van jobb ötleted.

Csend.

MÁTÉ Szálljon be Gerzson is.

GERZSON Ugyan miért kéne beszállnom?

MÁTÉ A barátnőd le van égve, légy már olyan lovag, hogy kiséged.

ZSUZSA Most miért kell lovagolni az anyagi helyzetemen? Igen, csóró vagyok, na és? Neked Audival jár az apád, miért nem tőle kérsz hárommilliót.

MÁTÉ És ha Audival jár, attól még panelbe lakunk. Tudod, az apámnak nagyzási mániája van, szeret felválni mások előtt. Nyilván a kocsi az egyetlen módja ennek. Mert se a családunk nem olyan, sem a munkája, hogy bárki is felnézzen rá.

ZSUZSA Akkor a génekben van a magyarázat személyiségi problémáidra.

MÁTÉ Nem mondtam, hogy nekem lenne miért is szégyenkezniem. Szóval Gerzson, megmutatod, hogy nem csak a szád nagy, hanem az adakozókészséged is?

ZSUZSA Nem zavar, hogy ellene szavaztunk az ötletnek?

MÁTÉ Nem is tudtam, hogy szavazásig vittük a dolgot.

ZSUZSA Akkor mire vársz, szavaztasd meg, de se én, se Gerzson nem adunk egy forintot bele.

MÁTÉ Jó, majd kartonpapírból csinállok egy szív alakú szégyenlistát, és kitűzöm a budijátóra.

DÉKÁN Fizetem Zsuzsi és Gerzson részét. Másfélmillió. De többet nem.

MÁTÉ Pedig pont készültem beleülni az ölébe, hogy felsoroljam a kívánságaimat.

ZSUZSA Köszönjük, dékán úr, de az ötlet úgy rossz, ahogy van. Ennél csak jobb megoldások léteznek.

Csend.

KISS B És ha kerítenék valahonnan számlát?

TIMI Amin véletlenül pont hárommillió forint szerepel...

KISS B Mondjuk most volt festve a HÖK iroda, senki sem mondta, hogy nem lehet állagmegőrzésre költeni. Én tudnék egy szobafestőt, akinek nem gond egy ilyen hamis számlát kiállítani.

MÁTÉ Briliáns ötlet, mégis mintha sántítana. Ugyan már, ki hinné el, hogy festésre ment el a hárommillió, mivel festenek ki ennyiért egy akkora irodát, mint a miénk, arannyal? És nem lesz feltűnő, hogy senkise látta a kedves Michelangelódat festegetni?

KISS B Azt mondjuk, hétvégén csinálta. És kimondta, hogy csak festettek. Annyi mindent lehetne abba az irodába invesztálni, kicserélni az ablakokat, bevezetni a padlófűtést...

ZSUZSA Mert a padlófűtés nagyon is nélkülözhetetlen, fontosabb, mint a meleg víz vagy a kábeltévé.

KISS B Legalább úgy jönnének ki a dologból, mint akik nagylábon élnek, nem pedig sikkasztanak.

MÁTÉ Nem sikkasztottunk, csak nem figyeltünk eléggé, mi hova folyt el.

GERZSON Én azért körbenéznék pár helyen.

MÁTÉ (Zsuzsának.) Legközelebb ne Gerzsont hozd, hanem egy házkutatási parancsot. (Kiss B-nek.) Az ötletre visszatérve pedig, nem. Majd pont most fogunk egy hamis számlával előállni, amikor szakemberek vizsgálják át a könyvelésünket, egyből kiszúrják, és akkor még emiatt is elővesznek minket. De ha most arra megyünk, hogy minél több büntényt kövessünk el, nagyon szívesen megöllek, és legalább megszabadulunk a hülye ötleteidről.

KISS B Az előbb még nagyon is tetszett az első ötletem.

MÁTÉ Pillanatnyi üzemzavar volt a fejemben. Amúgy is furcsa, hogy ennyire töröd magad, te még szavazni se szeretsz. Jaj, most megszegtem a játékszabályt, ezer bocsánat, mindent visszaszívtam. Az ötlet nem hülyeség, azonban másra van szükségünk.

TIMI Itt jelenkezem egy órája.

MÁTÉ Még a lámpaoszlopok is abbahagyták a bűgást, hallgatunk.

TIMI Ismeritek a Kőműves Kelemen balladát, ugye? Legalább a dékánunknak ismernie kell. Hiszen tanítja...

KISS B Az, amikor befalazzák a nőt?

TIMI Az. Ahogy elnéztem az arcokat, a többségnek ismerős a név. Mindenesetre elmondanám röviden a történetet.

KISS B Mit kell ezen magyarázni, Kelemen annyira részeg volt, hogy nem nézte már, mit vesz a kezébe, téglát vagy nőt.

TIMI Szóval a balladában úgy van, hogy kőművesek várat építenek, de valami átok folytán reggelre összedől minden, amit előző nap felhúztak. Erre a kőművesek megfogadják, hogy átokűző gyanánt, amelyikük felesége legelőbb ér oda az ebéddel, azt máglyán megégetik, hamvát mészbe keverik, és úgy építik tovább a várat. Na most a Kelemen felesége érkezik oda elsőnek, megfogják, és teszik, amiben megegyeztek.

ZSUZSA Akárhogyan is nézem Timi, te voltál itt előbb.

TIMI Van folytatása is. Tehát elkövetik a gyilkosságot, amit ugye nem lehet egyszerűen a babonaságra fogni, valakinek felelnie is kell érte. Erre kitalálja az egyik kőműves, hogy elég, ha csak egyikük viszi el a bajt, történetesen Kelemen, neki már úgy is mindegy, nem kell kihez hazamennie.

MÁTÉ Kezd körvonalazódni lelki szemeim előtt az egész terv ördögi oldala.

TIMI Én csak arra gondoltam, ha a pénzt sehogy se tudjuk összekaparni, és a bukás is elkerülhetetlen, miért kéne mindannyiunknak elbuknia, amikor egy ember is el tud sikkasztani hárommilliót, nem kellene hozzá büntársak.

MÁTÉ Nem a legtisztességesebb megoldás, és nem túl lelkiismeretes. Mindamellettt tetszik.

KISS B Persze, ha nem téged teszünk meg Kelemennek. És hogy gondoltad ezt, mégis hogyan döntenénk el, hogy ki fogja magára vállalni az egészet? Sorsot húzunk? Mert nincs az az épeszű ember, aki ebbe önként belemenne.

GERZSON Ez az eddigi legbetegebb terv, ami elhangzott.

TIMI Pedig úgy láttam, Zsuzsának tetszik.

ZSUZSA Az azért erős túlzás, de nem mennék el mellette.

GERZSON Ezt ugye nem mondod most komolyan? Feláldozni valakit, hogy ti szépen megússzátok a dolgot?

ZSUZSA Mégis te mit csinálnál a helyemben?

GERZSON Ez a baj kicsim, hogy feltételes módba beszélsz. Nem csinálni kell ezt, hanem csinálni kellett volna. Múlt időben. Úgy, hogy ne legyen az egészből balhé.

ZSUZSA Utólag könnyű beszélni.

GERZSON Ha kicsit is felelősségteljesen vezettétek volna a könyvelést, és nem költöttetek volna mindent ilyen szar lötytyökre meg méregdrága szivarokra, talán nem itt tartanátok.

ZSUZSA Tudd meg, hogy felelősségteljesen folyt minden.

GERZSON De bennetek abszolút nincs felelősség. Menekültök előle. Ez az ötlet is... Csak azt nem tudom,

kit fogtok az oroszlanok elé lökni. Remélem, nem rám gondoltatok, mert az mégis csak abszurd volna egy kicsit, tekintve, hogy életembe nem jártam még a tetves campusotokon

MÁTÉ Na, megszólalt a Közgázós.

DÉKÁN Fiatalember, őket minősítse kérem, és ne az egyetemem.

GERZSON Az se lehet különb, ha ilyen dékánok vannak ott.

KISS B Ne sértegesd a dékánunkat. Azt csak nekünk szabad.

DÉKÁN Még maguknak se, az az igazság.

MÁTÉ Dobd ki Zsuzsa, ez még téged is megmar, csakhogy neki legyen igaza.

GERZSON Mondja ezt az, aki csak a maga igazát képes elismerni. (Szünet) Kicsim, ne csinálj hülyeséget. Gyere, menjünk inkább, majd együtt kitalálunk valamit.

ZSUZSA Nem érted Gerzson? Tényleg nem érted? Nem tudunk már mit kitalálni. Ez egy lefutott játék. Vagy egy valaki bukik, vagy mindenki. Nem bízom bennük, ha most elmegyek, képesek és rám kenik a dolgot. De már azt se tudom, hogy benned bízhatom-e...

(Gerzson feláll.)

ZSUZSA Most meg hova mész?

GERZSON El. Nem maradok egy perccel se tovább.

ZSUZSA Miért csinálod ezt? Megsértódtél?

GERZSON Egy ilyen lejárató futam után lehet más választásom?

ZSUZSA Gerzson, az istenért, nem tudhatom mindig, hogy mit mondok.

GERZSON Olyankor talán célszerűbb lenne hallgatni.

ZSUZSA Nagyon gyerekesen viselkedsz, támadó vagy, nem is próbálsz megérteni.

GERZSON Ha ilyen könnyen kőművesnek állsz, nem is tudlak, mert ezek szerint egészen más követ fújunk.

ZSUZSA Akkor mondj valamit helyette, mondj valami használható ötletet! De ne csak olyant, ami nekem jó.

GERZSON Én miattad jöttem ide, és nem miattuk.

ZSUZSA De az ő sorsuk most az én sorsom is. Vedd úgy, hogy hirtelen nagyon sok barátod lett.

MÁTÉ Valóban?

GERZSON Jössz, vagy maradsz inkább?

ZSUZSA Gerzson, ne akarj választás elé állítani, ebben csak is te veszíthetsz.

GERZSON Nem tudom, mikor veszítek, de hogy itt minden eltöltött perccel egyre távolabb kerülsz tőlem... Megyek, talán így marad egy csipetnyi remény a folytatásra, és talán nélkülem is megszólal a lelkiismereted.

MÁTÉ Abban biztos lehetsz, majd én besegítek.

GERZSON Ja, igen, az ajtó. A kedvemért se varázsolnád elő a pótkulcsot?

MÁTÉ Neked még a taxit is fizetném, csak már menj. Remélem, jól érezted magad nálunk, olyannyira hogy többé látnunk se kell. Miatta meg ne aggódj, majd kikupálunk a fejéből.

GERZSON Még mindig a barátnőm, ezt tartsd az eszedbe.

MÁTÉ Talán maradnál, hogy rajtam tartsd a szemed? (Előveszi a pótkulcsot, és kinyitja az ajtót.) Dékán úr, ha gondolja, távozhat. Nem tartom vissza ezúttal.

DÉKÁN Kint sötét van. (Szünet.) Engem még vár a feleségem.

MÁTÉ Hát nem édes, ahogy ragaszkodik hozzánk.

GERZSON (Lesajnálóan néz a dékánra.)(El.)

MÁTÉ Neked is szia!

NEGYEDIK JELENET

MÁTÉ Zsuzsa, le vagyok kötelezve.

ZSUZSA Te csak hallgass inkább. Legszívesebben én is faképnél hagynálak.

MÁTÉ És mennél a barátod után, mi?

(Zsuzsa halkán zokogni kezd.)

MÁTÉ Jaj Zsuzsa, ne haragudj, nem azért mondtam. Látod, ebben is rokonlelkek vagyunk, néha én se tudom, hogy mi miért hangzik el. (Leül Zsuzsa mellé, vállára teszi a kezét, de Zsuzsának olyan ez az érintés, mint ördögnek a szenteltvíz, Máté felcsattan.) Most mit akarsz, tartsak bűnbánatot? Öntsem ki ezt a vackot a poharamból, és töltsen meg vízzel. Hintsem meg a fejemet hamuval, tépjen meg az ingemet, vagy még jobb, térdepeljek egész este itt a kanapé előtt? Mert megcsinálom (Letérdel). Így fogok térdepelni egész este, mint a vénasszonyok, akik az apokalipszist vagy a feloldozásukat várják. Te pedig mérlegelhetsz, hogy melyiket is érdelem. De az apokalipszis nem egy ember osztályrésze, a feloldozás is csak látszólag az, de akárhogy is nézzük, mégiscsak ez lehet az egyedüli megoldás számunkra. Hogy fel tudjuk oldozni magunkat minden ma és tegnap elkövetett bűnünk alól, sőt, még az alól is, amit csak most készülünk elkövetni. Mert el fogjuk követni, még ha ez lesz életünk legsötétebb tette is. El kell követnünk, hogy világosan maradjunk. Ennyi életút nem roppanhat össze, nem törhet derékba. Hárommillió nem ér meg ennyi áldozatot.

KISS B Forintban semmiképpen sem.

TIMI Te annyira hülye vagy.

KISS B Mert voltam annyira reális, hogy megtörjem ezt a drámaiságot? Most komolyan, mi ez a sok transzcendens szarság? Minek ez a nagy filozofálgatás? Azt hiszitek, hogy ettől könnyebb lesz? Hogy ettől kevésbé leszünk szaremberek? Mert azok leszünk, kár is szépíteni, legalább magunkat ne mentsük fel.

MÁTÉ És te jobban szeretnél egész életedben büntudattal élni, és addig küldözgetni a bocsánatkérő leveleket a másiknak, ameddig el nem költözik?

KISS B Ugyan már! Miért olyan törvényszerű, hogy az embernek büntudata legyen? Ez nem az a kor, itt az érdekek előbbre valók, mit érdekek!, ez már maga a szükség. És szükséghelyzetben újra lehet írni akármelyik szabályt. És különben is, nem mi lennénk az első közösség, aki magából vág ki egy sejtet, hogy a többi élni tudjon.

MÁTÉ Te is ugyanazt műveled, mint mi, magadat menteted. Úgyhogy most hallgass, és csak akkor szólalj meg újból, ha egy nevet tudsz mondani. Mert muszáj lesz nevet mondanunk.

ZSUZSA Biztos így akarjuk mi ezt elintézni? Egymás szemébe áruljuk el a másikat? Ha A azt mondja B, akkor B értelemszerűen A-t fog mondani, és szépen körbeérünk, de mindenki jelölve lesz a mártíromságra.

DÉKÁN Azt a lehetőséget elfelejti, hogy A és B, felmérve az erőviszonyokat, szövetkezik majd C-vel és D-vel, mondjuk F vagy G ellen.

Csend.

ZSUZSA Kikre várunk még?

MÁTÉ Barnira és Ferire.

ZSUZSA Jó, akkor döntsünk el köztük a dolgot.

KISS B Akkor a Barni.

TIMI Döntsük el máshogy!

KISS B Nem teljesen mindegy?! Legyen a Barni, őt mondtam először is.

MÁTÉ Pedig azt hittem, én előbb árulnék el egy barátot, mint te. (Kiss B lehajtja a fejét) (Timinek.) Tudtam én, hogy a vesztét mégsem akarod, és én ezt nem rovom fel neked. Csak ne a tiltakozásban jelentkezzen a lelkiismeret-furdalásod. Jól van, döntsük el máshogy, ne az előítélet vezessen a döntésben minket.

TIMI Mi lenne, ha rájátszanánk a balladára, és arra adnánk fel a bűnös inget, aki előbb ér ide kettejük közül?

MÁTÉ Nem jó, de alakul. Csavarjunk egyet rajta. Az utolsó bukjon, az első pedig ünnepelje velünk a szabadulást. Mindig az elsőt érte a csapás, ezúttal legyen másként.

KISS B Akkor az vesszen el, aki utoljára érkezik, és mi mindannyian rá fogunk vallani.

Csend.

ZSUZSA Nem lehet ilyen egyszerű, nem lehet ilyen egyszerűen megpecsételni bárkinek is a sorsát.

MÁTÉ Mi így döntöttünk.

ZSUZSA Valóban döntés volt ez, vagy csak egy mentőöv magunk számára, és a nélkül kaptunk utána, hogy komolyabban is elgondolkoztunk volna róla?

MÁTÉ Tudod, hogy időben nem jól állunk. Különbösen is, te mondtad még, hogy nem itt akarod megvárni a reggelt. De legalább addig maradj, hogy vesztet kiálthassunk.

ZSUZSA Most várjam meg mindkettőjüket?

MÁTÉ Elég, ha csak az egyiket várjuk meg, a Kelemenünket meg elég lesz telefonon értesíteni.

ZSUZSA Micsoda ötlet! Majd írsz neki egy sms-t, hogy bocsi, lennél szíves holnap mindent magadra vállalni...

KISS B És ha beállít, és felcsönget, és betöri az ajtódat?

MÁTÉ Legalább rendőrt hívhatnék, és összeállna egy valamirevaló mese. Azért jött, hogy megfenyegessen, ha beszélek, kinyír. De persze nálunk ilyen dolgok nehezen képzelhetők el. Valószínűleg megnyomja a kapucsengőt, türelmesen megvárja, hogy beengedjem, aztán amint közlöm vele a hírt, lelkileg összecsuklik, kinyitja az ablakot, megengedi a gázt, én persze lebeszélem az öngyilkosságról, vele töltöm az estét, hogy az ördög mégse aludjék, bevallja, hogy a fiúkat szereti, én azt mondom, kár, hogy ennyire futotta, másnap pedig ott áll a fegyelmi bizottság előtt, és nem hogy ránk nem tud vallani, de a szégyen és a fáradtság súlya alatt aligha tud bármilyen mentséget is felhozni a maga védelmére.

ZSUZSA Tényleg, ezt most hogyan is képzelted el? Mert ez a te képzelgésed, egyrésztől beteges, másrésztől mellőz mindent a valóságot.

MÁTÉ Hát szerintetek mindent előre kell tudnom? Azt gondoljátok, tisztában vagyok bárkinek is a hirtelen reakciójával? Lehet, hogy agyonver az egyik, lehet, hogy úgy bemagyarázom a másiknak a dolgot, hogy újabb hárommillióval toldja meg a bűnlajstromát. Egyelőre még azt se tudom megmondani, egyszerre érkeznek-e vagy külön. Mert akkor megint nem állunk sehol. De ha külön is érkeznek, hát tudom én azt, hogy melyikük fog a markába röhögni?!

TIMI Barni könnyen kibukik.

MÁTÉ Ahogy a Feri is. De ne aggódj, egyik se lesz öngyilkos bánatában. Én azt mondom, aki elviszi a balhét, az is megússza egy eltanácsolással, és egy alapos seggberúgással. És legfeljebb fizeti a részleteket, ameddig az Isten megtartja munkában, egészségben.

ZSUZSA Börtönt fog kapni. Vagy felköti magát. És ha már a részletek, ha az igazságszolgáltatás is annyira elnéző, mint néha magad is az vagy, a részletfizetésbe úgy gondolom, mindenki lehetőségei szerint bezállhatna. Mondjuk, apuci rád hagyja a kocsiját, te eladod, veszel egy olyan toló kocsi az öregnek, hogy a fél város a csodájára jár, a maradék meg lehet a bűnbánat jele részedről.

MÁTÉ Te pedig a jattból fogsz nagylelkűen áldozni, mondjuk, félévente meghívod egy kávéra az automatánál, mert annyit is ér a pénzed.

DÉKÁN Maguk nem tudnak meglenni anélkül, hogy ne egymás vérért szívnák?! Elhíhetik, hogy nekem se a

legkellemesebb a helyzet, egy diákomat készülök elárulni, azért hogy mentsem a műbőrömet, azt, amit a naivságom miatt hagytam maguk között. Mi lenne, ha most én is gonoszabbnál gonoszabb megjegyzéseket vágnék a fejükhöz, és elhihetik, hogy mindezt a maguk által olyannyira kedvelt frázisok és szexuális imperatívuszok nélkül. Ismerem én mindegyikőjük gyengéit, szerencsére jól informálódok az egyetemen történekről, és ami még a szórakozóhelyeken történik!

KISS B Na már megint jön a hegyi beszéddel...

DÉKÁN Minden vagyok most, de boldog legkevésbé.

MÁTÉ Akkor kezdje el kaparászni a boldogságot, ahogy mi is tesszük. Ha a másik örül, mi rögtön odadörgölődünk hozzá, és addig csókoljuk, addig simogatjuk, vagy ha a barátunkról van szó, addig halmozzuk dicsérettel, hogy egyszerűen már nem bír a boldogságával, és muszáj adnia belőle. Mi pedig nagyon aljas lények vagyunk, a szeretetnél mélyebb ösztönünk az önzés, így továbbállunk, a másik emiatt elszomorodik, és már mi sem tudunk úgy örülni, mint azelőtt. De az élet mindig hozza magával a boldogságot, újra termékenyíti a szomorúakat, és ezért van értelme az életnek, mert mérlegelv szerint létezőnk.

DÉKÁN Nekem a maga filozófiájából úgy tűnik, hogy az élet semmi másról sem szól, csak a másik maximális kihasználásáról. Ha boldogok akarunk lenni, egyszerűen kitapossuk a másiktól a boldogságot, ha vidámak akarunk lenni, a másikkal etetjük meg a szomorúságunkat, ha pedig erősek akarunk lenni, a másikkal viseltetjük el a nekünk szánt pofonokat. A mérlegelv pont azért nem működik, mert amennyit elveszek, nekem ugyanannyit kell visszaadnom, hogy egyenlően jöjjünk ki. Jóllehet, hogy maga elfogadja bűnhődés létét, csak a bűnről feledkezik meg, úgy ábrázolja, mint az élet egyik legfontosabb szükségletét.

ZSUZSA Mintha várhatna többet egy alapvetően önző embertől?

MÁTÉ Alapvetően mindenki az. És még mindig tartom, amit mondtam, az önzés a legmélyebb ösztön, ugyanúgy meg van benned, mint bennem, és megvan a dékán úrban is. Mégis, mi ez „az áldozzuk fel a másikat” dolog? Az értelmes önzés egy nagyon látványos megnyilvánulása. Bárki lehet az áldozat, csak én ne. Fityisz nektek. Nem adok a fedhetetlenségből és a szabadságomból. Ennyire már ne legyünk vakok, gyerekek! Most nem azt mondom, hogy kezdjük el izsóppal meghinteni magunkat, de az önzést ne szégyelljük, lassan már ez az egyetlen emberi momentum bennünk. Az állatok! A nőstény állatok úgy védik a kölykeiket... nekem ez az egyetlen tiszta ösztön, a szeretet megint gyanús.

KISS B Nem értem, mire ez a sok marhaság, amit összehordtok itt. A tetejébe még meg is szomjajtok, nekem meg senki sem tölt.

MÁTÉ Akkor úgy mondd, hogy senki sem iszik veled.

TIMI Majd én töltök, úgy is én lettem cselédnek kinevezve...

MÁTÉ Szolgálni is majdnem tiszta ösztön.

TIMI Na tudod mit, hozatok egy hordót neked, aztán mehetsz cinikusodni akármelyik sarokra.

ZSUZSA (Támogatóan megszorítja Timi vállát.) A Barni legalább megbecsül, nem is értem, mi a jobb ebbe a mocskos szájú filozófusban.

MÁTÉ Hadd ne kezdjem el most sorolni.

ZSUZSA Igaz is, ha elkezdesz magadról áradozni, holnap estig se érek haza.

MÁTÉ Timinek amúgy se mondanám, ő tudja magától is.

ZSUZSA Én úgy látom, ez a lány nagyon el van varázsolva, és legszívesebben eltörném a pálcád.

KISS B Vigyázz, még neked is megmutatja a végén. Olyan, mint egy páva, csak férfiban esküszöm. Pávahím, vagy mi az isten, szereti mutogatni magát, de néha más tollával még csúnyább dolgokat művelne.

MÁTÉ Kiss B szeretnél valamit?

KISS B Én már csak egy dolgot szeretnék nagyon, hogy fogd azt az üveget, és tölts, és ne csak az asszonyokat dolgoztasd.

MÁTÉ Akkor csak te maradtál, légy szíves, szolgálj ki magad.

KISS B Köszönöm a lehetőséget. Úgy töltök, hogy nektek is maradjon, aztán ha senki se követi példám, majd a saját egészségemre iszom, mert nincs is fontosabb annál. Máté, adjál már abból a szivarból, amit vettél. Egyáltalán szabad itt nálatok füstölni?

MÁTÉ Szivarozni szabad, a cigaretta büdös, és zavar a füstje. (Megkínálja Kiss B-t a szivarból.) Parancsolj.

KISS B Rágyújtasz te is?

MÁTÉ Nem ártana, az idegeim lassan olyanok, mint egy hisztis nőé. Valaki esetleg? Dékán úr?

DÉKÁN Elfogadnám, de az orvosom eltiltott tőle.

MÁTÉ Milyen érdekes, hogy az orvosok néha a legjobb dolgoktól tiltják el az embert az egészségre hivatkozva.

KISS B Én pont az egészségem miatt gyújtok rá, ha nem bírná a tüdőm, úgy legalább tudnám, mikor kell orvoshoz fordulnom. És biztosan eltiltana a szivartól.

MÁTÉ Gyújtson csak rá dékán úr, nem ez lenne az első tiltás, amit az este folyamán megszegünk.

DÉKÁN Végül is, egy szivartól még nem dől össze a világ.

KISS B Valami hasonlót mondhattam, amikor először rágyújtottam. És tessék, most hol tartok?

MÁTÉ Lányok, mi ez a csend, miért hallgattok... mint nyuszi a fűben?

TIMI Az előbb a cseléded, most már a kanárid legyek?! Miért kellene állandóan csacsognom? Nem tud az ember állandóan reflektálni, valamikor hallgatnia kell. És különben is, vannak helyzetek, amikor némaság mond legtöbbet.

MÁTÉ Ilyen feleség kell nekem. Amúgy se beszél sokat, de amikor hallgatni kell, néma mint a hal.

ZSUZSA Hogy te mekkora egy bunkó vagy.

MÁTÉ Azt hiszem, ma este már elhangzott egypárszor. De ha gondolod, mindannyiszor feljegyzem a kéménybe korommal...

Csend.

MÁTÉ Dékán úr, miért is tiltották el a dohányzástól?

DÉKÁN Alighanem a szívemmel kapcsolatos.

MÁTÉ Hát csak meg ne szakadjon, mert még szükség lehet rá.

DÉKÁN Majd vigyázok. De ha nem gond, ezt már nem adnám vissza.

MÁTÉ Szívja csak el nyugodtan. Nem sajnáljuk magától, ha maga sem sajnálja a közben elvesztett perceket.

DÉKÁN Én már csak előre nézek.

MÁTÉ Dékán úr szerint létezik örök élet?

KISS B Ma már egyszer kérdezted ezt.

MÁTÉ Na és, nem tehetem fel másnak is a kérdést?! Ami választ kaptam, amúgy se felelt meg. Mit mond a dékán úr?

DÉKÁN Hogy létezik-e örök élet? Bizonyosan kell lennie valami igazságnak benne. Vallásos ember vagyok, szó ne érje a ház elejét, és még a feltámadást is el tudom fogadni. De miért érdeklí ez magát?

MÁTÉ És mit gondol, aki örökké él, az fiatal vagy éppen annyi idős, mint amikor meghalt?

DÉKÁN Ha már szabad elképzelni az örök életet, én csakis úgy látnám értelmét, ha fiatalok lennének, maradnánk. Mondjuk annyi idősek, mint maguk, de sokkal tisztábbak maguknál.

MÁTÉ Tudja, én azt mondtam, ha elbukunk, öngyilkos leszek.

TIMI Máté...

MÁTÉ Nyugodj meg Timi, azóta átgondoltam a dolgot. Ha valóban létezik menny és pokol, és az örökkévalóság határozza meg a kettőt, én alighanem az utóbbiba kerülnék, és nem hiszem, hogy az ottani örök élet elviselhető lenne egy fiatalember számára. Majd egy évtizedem van a középkorúságig, addig kiélvezhetem a fiatalságomat, és elhitethetem magammal, hogy ez az állapot örökidejű. Addig tehetek akármit; ügyeskedhetek, taktikázhatok, hiszen most a legjobbak

a szellemi képességeim. Udvarolhatok és flörtölhetek, tinilányokat tehetek asszonyokká, mert a sármom akár harmincéves koromig tökéletesedhet. Aztán a harmincas éveim elején elég időt adok magamnak megölni azt a kis titánt, aki most bűnből bűnbe hajszol, de ezek csak nektek jelentik a bűnt, nekem ezek igenis szükségletek, amik az életemhez adnak hozzá valamit.

KISS B Bazdmeg, Máté, miért nem maradtál a filozófia szakon inkább, ott találtál volna barátokat, akik szívesen végighallgatnak. Nekem már állnak az idegszálaim ettől a dumától.

MÁTÉ Akkor dugaszold be a füled, vagy idd le jobban magad, hogy beszélni se tudjál.

Kop-kop-kop.

ZSUZSA Már akartam mondani, hogy unom ezt a várakozást, de úgy látszik, elég volt gondolnom.

KISS B Te, nem működik a kapucsengő? Mert eddig mindenki csak kopogni tudott.

MÁTÉ A lépcsőházba bárki be tud jönni, ugyanis tízkor zárják az ajtókat.

DÉKÁN Ezek szerint nincs még tíz óra.

MÁTÉ Vagy esetleg nyitva maradt az ajtó.

Kop-kop-kop.

MÁTÉ Na jól van, megyek. Kivárjak még, vagy találgassunk, melyikük lehet?

ZSUZSA Inkább nyisd ki, és ne csigázz minket. Majd ráérünk utána is meglepődni, örülni vagy éppen szomorkodni.

MÁTÉ Bújj be te, boldog ember. (Ajtót nyit, Barnabás lép be.)

ÖTÖDIK JELENET

Csend.

BARNABÁS Na mi az, nem engem vártatok?

TIMI Dehogynem, vagyis a Ferit várjuk még. Gyere, bújj beljebb. Na, gyere, gyere már. (Pusztit ad neki, Barnabás megcsókolná, de addigra elhajtja a fejét.)

ZSUZSA (Megöleli.) Én nem is tudom, hogy most örüljek-e neked, vagy a Ferit sajnáljam.

KISS B Én örülök, azt hiszem, csakis örülni tudok. De a Ferit sajnálom.

BARNABÁS Mi van a Ferivel? Úgy néztek ki, mintha gyászolnánk valakit. Máté, van valami, amiről nem tudok? Egyáltalán miért hívtad össze ezt a gyűlést?

MÁTÉ Mindent a maga idejében. Iszol valamit?

BARNABÁS Talán majd később. (Körbenéz.) Ha megjön a Feri, akkor beszéltek? Egyáltalán számíthatunk az érkezésére, úgy elsirattátok, mintha meghalt volna. Pedig nincs egy órája, hogy beszéltem vele. Otthon volt, otthon nem történik semmi az emberrel. És fiatal még, nálam is fiatalabb. Tudtátok, hogy az idén töltötte be a tizennyolcat, és már másodéves. De olyan szerelmes! Mért csinálna hülyeséget?

MÁTÉ Ez nem rajta múltott, nem múltott ez senkin. De te... megmenekültél.

BARNABÁS Megmenekültem?

MÁTÉ Valahogy úgy. Gratulálok.

BARNABÁS Te inkább azt áruld el, mi ez az egész! Már azt is furcsállom, hogy a Timi veled jött. Ha nem lennének itt a többiek, akár rosszat is gondolhatnék. Ehelyett csak furcsállom. Szóval mitől is menekültem meg, vagy ha úgy pontosabb a kérdés, miből?

MÁTÉ Hogy bűnbakot csináljunk belőled.

BARNABÁS És helyettem a Feriből lesz bűnbak, de miért is? Ez ellentmond a logikádnak, a Feri sokkal

közelebb áll hozzád, mint én, tudtommal barátok is vagytok, miért nem belőlem lett a bűnbak?
És egyáltalán, mi szükségünk van bűnbakra? Úgy érzem, kihagytatok valamiből.

KISS B Örülj neki. Én csak örülni tudok. De a Ferit sajnálom.

ZSUZSA Timi!

TIMI Ne most!

MÁTÉ A Ferit lehet sajnálni, és kell is, de attól még nem lesz senkinek se könnyebb a lelkiismerete. Hacsak nem az utolsó vendég az, aki a kezeit mossa, bár felajánlhatjuk neki a keresztet is, ki tudja, nem akar-e élni az önfeláldozással.

BARNABÁS Akárhogy is van, de nem értem, amit beszéltek. Kezdjük az elejéről, miért vagyunk most itt?

KISS B Mert a Máté ide hívott minket.

BARNABÁS Azt én is tudom, de mi az oka? Mi a tanácskozás témája, mert ez ugye tanácskozás, és nem csak egy alibi arra, hogy megdughassam a másik nőjét.

ZSUZSA Timi!

TIMI Nincs semmi titkolnivalóm előtte. Ezt már amúgy is sejtette...

ZSUZSA Ez még is csak nyílt titok.

BARNABÁS Nyílt titok vagy sem, szeretem, és ezért megbocsátok.

MÁTÉ Az este pedig nem alibi, és hogy megdughassam, vagy ne, nos erről majd szívesen elbeszélgetek veled, de bocsánatot, azt nem fogok kérni.

BARNABÁS Ha szükségem lesz rá, majd kipofozom belőled, de addig is éppen hagyom a szádat, hogy elcsacsoghasd nekem, mi történt?

MÁTÉ Nos, ha a viszonyunkra vagy kíváncs, a sejtéseid majdnem tökéletesek.

BARNABÁS Ne húzzál fel jobban, azt mondd, amiért ide hívtál minket. Aztán majd ha olyan kedvembe leszek, Timiről is szót ejthetünk.

TIMI Csak nehogy kimaradjak abból a beszélgetésből.

BARNABÁS Tehát, elnök úr, beavatna a dolgokba, mert már így is tiszta hülyének érzem magam.

KISS B Ne hidd, hogy utána jobb lesz. Ebbe csak behülyülni lehet. Törvényszerű, ha az ember rendelkezik lelkiismerettel.

MÁTÉ Először is azzal kezdeném, hogy amit teszünk, az nem tisztességes.

BARNABÁS Nem vagyok meglepve.

MÁTÉ Pedig igenis, lepődj meg. Emlékszel arra a hárommillió tételre, amit még a jegyzettámogatásokból tettünk félre?

BARNABÁS Amiből aztán az írószereket vettük?

KISS B Hárommilliót tollakra meg gémkapocsra elkölteni azért mégis csak túlzás. Milyen tollak azok, hogy még írni se lehet velük semmit a könyvelésbe?

MÁTÉ Te egy másik keretre gondolsz, különben is a jegyzettámogatást nehezen tudtuk volna írószereke költeni.

BARNABÁS Akkor nem tudom, miféle pénzről van szó.

MÁTÉ Ami a jegyzettámogatásból maradt, de azt hiszem mondtam is.

BARNABÁS Talán csak megemlítetted.

KISS B Az előbb mondta, még nekem is sikerült megjegyezniem!

BARNABÁS Kitűnő memória. Azonban én még tenném a hülyét, ha meg nem haragszotok érte, mert ettől a felvezetéstől igazán nem lettem okosabb.

KISS B Csak belőlünk ne csinálj hülyét, jó?

BARNABÁS A Máté már megtette helyettem is.

ZSUZSA Szerette volna, Barni, csak szerette volna. Itt nem mindenki olyan, hogy férfiben találja föl a Szentlelket.

BARNABÁS Zsuzsám, én benned sosem csalódtam. A Mátét túl jól ismerem, hogy bármi újat mutathasson. Kiss B és Timi...nos, csak remélni tudom, hogy a lelkiismeretből maradt valami.

DÉKÁN Rólam meg egyszerűen nem is vesz tudomást. Nem is köszönt, talán problémája van a személyemmel?

BARNABÁS Azt hittem, hogy nem szabad észrevennem. De ha ebbe maga is benne van, akkor jó estét, nem bánom.

DÉKÁN Elhiheti, hogy nem önszántamból vagyok benne.

BARNABÁS Ahogy a többiek sem, tudom. És az a legfélelmetesebb az egészben, hogy én már azelőtt benne voltam, hogy elindultam volna otthonról. Meg se vártak a vacsorával, elvárták, hogy éhesen-szomjasan virrasszak.

MÁTÉ Kérdeztem, hogy mit iszol, nem?

BARNABÁS És valami keserű lötytel kínáltál.

MÁTÉ Tudtam én, hogy ennyire finnyás a májad?! A hűtőben találsz bort, a konyhában van kenyér is. Szigorúan csak a galambok etetésére.

BARNABÁS Előbb fejezd be a mondókádat, közben ablakot is nyithatsz.

MÁTÉ Majd ha töltesz magadnak.

BARNABÁS Nem disznótoron vagyunk.

MÁTÉ A többiek szomorúak. A dolog meg úgy disznóság, ahogy van.

BARNABÁS Kire iszunk, a Ferire?

MÁTÉ A Ferire. Neki kellett volna megtörnie a kenyeret, még azelőtt, hogy zsírt kentem volna rá. Disznózsírt. Olyant nem esznek a messiások, tudtad?

TIMI Azt hittem, a zsíros kenyeret magadnak csináltad. Kihozzam?

MÁTÉ A bort is a Ferinek tettem félre, de ha azt kívántad meg... Timi, hozd ki légy szíves, ott van a hűtőben.

BARNABÁS Maradj. Majd azt iszom én is, amit a fiúk.

KISS B Én most nem iszom semmit, de Barni, te attól csak pótold a lemaradásodat. Hülyülés ellen legjobb az önbutítás.

DÉKÁN A lelkiismeret levedlése. Hét évente. Hét évente az ember levedlik egy halom sejtet, azt mondják, hét évente változik a személyiség is. Talán hét év múlva másfajta erkölcsi normák szerint építjük fel a bűn anatómiáját, más sejtekből fog összeállni a lelkiismeretünk, és talán a homo novus jogán elnyerjük a testi feloldozást. Tudják, hogy mit jelent ez? Hét év illegális bűnhődés, de aztán nem kell majd vezeklésből innunk.

KISS B Talán mert hét év folyamatos alkoholizmus után nem lesz, ami lebontsa a piát.

MÁTÉ Szerintem tölts a dékán úrnak is, már köped a lelke. Le akarja vedleni.

ZSUZSA Akkor már én is kérek, Timi, légy szíves. És szeretném, ha velem innál.

TIMI A békülésre?

ZSUZSA Arra hát. Nincs már közös titok, nincs, ami zavarjon. Most már minden csak a Barnin múlik, de a barátságunkra nem jelent veszélyt.

BARNABÁS Már az is sajnálatos, ha eddig akadályozta a barátságokat.

ZSUZSA Egyszerűen nem tartottam fairnek, hogy minden a hátad mögött zajlik, ennyi. Én a Timit ugyanúgy szerettem, mint előtte.

MÁTÉ Nem furcsa, hogy a női barátságok mindig a pasikon buknak el?

ZSUZSA Ha ez megnyugtat, nem rajtad múltott.

KISS B Persze, mert a Barni becsületét védted. Olyan voltál, mint egy anyatigris.

ZSUZSA Mert egy kicsit olyan, mintha a fiam lenne.

MÁTÉ Ebbe nem szeretnék belegondolni. Ellenben látom, hogy az üveg körbeért, akkor hát egészség!

KISS B A Ferire.

BARNABÁS Az istenért, bökjétek már ki végre, mi van a Ferivel.

MÁTÉ A három milliónál tartottunk...

BARNABÁS Mit csináltál vele, lenyelted? Vagy nem arra lett költve, amire az ördög rendelte, piára, cigire, nőkre, és Feri tiltakozásul szerzetesnek állt? Mi van a Ferivel, azt mondjátok inkább!

ZSUZSA Várj, egy kicsit. A három millió az oka minden bajunknak, amiatt vagyunk itt, azért sajnáljuk a Ferit annyira, mert ő fog felelni érte...

MÁTÉ Nagyon előre szaladtál Zsuzsa.

DÉKÁN De röviden ennyi a dolog. Bár az emóció lehetett volna kevesebb is, főleg a hangszínére értem.

BARNABÁS Zsebre tettél hárommilliót, és a Ferivel vitetted el a balhét?! Hogy te mekkora egy szemét vagy!

KISS B Álljál meg, Barni, a dolog ennyire azért mégsem egyszerű.

BARNABÁS Miért, talán ezt is túlbonyolítottátok, hogy a szegény Feri annyit se értsen belőle, mint én, aztán csak valljon vakon magára mindent?! De miért a Ferire esett a választás? Itt vagyok én is, engem is kihagyatok a megbeszélésből. (Máténak.) Itt volt egy soha vissza nem térő alkalom, hogy eltegyél az utadból...

MÁTÉ Én nem értem ide időben, a rohadt életbe is?! A megbeszélés pedig még tart, és neked is megadjuk a lehetőséget, hogy elmond a véleményedet.

BARNABÁS De már úgy is döntöttetek. Mit korteskedjek még, egyáltalán miről, vagy mi ellen. Különben is, ha mindenki asszisztált a te kis zsebceledhez, én álljak ki egyedül a Feri mellett? A végén még engem is megvádoltok.

MÁTÉ Először is, nem én tettem el a pénzt, ezt most vagy elhiszed nekem, vagy sem. Egyszerűen nincs nyoma a könyvelésben, hogy mire lett elkölve, ha egyáltalán el lett költve valamire.

BARNABÁS Mert három millió csak úgy kerekelt szokott oldani...

MÁTÉ Holnapra rendelték el a vizsgálatot, nem lepődnek meg, ha sikkasztással vádolnának minket. A dékán urat talán bűnrészességgel fogják támadni. (Dékán úrnak) Na, ne ijedjen meg, ha tartjuk magunkat a megállapodásunkhoz, még a neve se fog felmerülni, ahogy a mi becsületünk is fedhetetlen marad. Esetleg új választást írnak ki, amit majd fölényesen megnyerünk, a legitimációnk pedig elég erős lesz, hogy a következő tisztújításig a helyünkön maradjunk.

BARNABÁS De közben a Ferit eltanácsolják, vagy rosszabb; börtönbe zárják. Egyáltalán hogy jött ez a rá valljunk dolog, ki vetette fel? Tudom, hogy nem a Máté, már régen eldicsekedett volna vele. Dékán úr?

DÉKÁN ÚR Gondolja, nem lenne sok az a gerincemnek? Így is kuporgok, nem merem kiegyenesíteni magam, félek, hogy megszűnt bennem mindenfajta váz.

TIMI Mielőtt tovább találgatnál, én voltam, tőlem származik az ötlet.

BARNABÁS Akkor ezért a Máté!

TIMI A Kőműves Kelemen adta az ötletet. Csak mi csavartunk egyet rajta, nem az első, hanem az utolsó lett a vesztes.

BARNABÁS Olyan hidegvérrel mondd ezt kicsim, mintha nem is tudnád, ki az a Feri. Mintha egy bolíviai terroristáról beszélnél, akinek se gyereke, se családja, de ha még lenne is neki, több ezer kilométerre lakik, hogy érdekeljen is a sorsa. És az a legfélélmesebb az egészben, hogy a Máté is ugyanúgy mondta volna ezt. Zsák meg foltja.

TIMI Szerinted, mit lehetne még tenni? Vonuljunk mi is börtönbe?! Rohadjon meg ott a fiatalságunk?

MÁTÉ Senki se fog börtönbe megrohadni, a Feri sem. Erről biztosíthatok mindenkit.

BARNABÁS Aztán hogyan fogod megakadályozni, megszöktetted, lefizetted a bírót? Ja, hogy nincs fölös három milliónk, szomorú... Aproposó, ha csak annyi hiányzik...

ZSUZSA Csak annyi?

BARNABÁS Zsuzsa, én inkább azon akadnék fenn, hogy te is benne vagy.

DÉKÁN Maga is benne van, mondta is, azelőtt belekerült, hogy elindult volna ide.

BARNABÁS Nem lehet, hogy az átutalásnál történt valami? Rossz címre lett utalva, vagy fiktív milliókat akarnak elszámoltatni rajtunk.

MÁTÉ Én már mindennek utánajártam. Nem volt semmi baj az utalásokkal.

BARNABÁS Máté, félretéve most minden személyes ellentétet, Timit is beleértve, és elismerve szakmai hozzáértésedet, nem gondolod, hogy talán csak te nem vettél észre valamit. Lehet, hogy egyszerűen átsiklottál néhány lényeges tételen.

MÁTÉ Hidd el, Barnabás, ebben nem szoktam hibázni. A hárommillió valós, de pillanatnyilag szublimált állapotban értéktelenedik valahol.

BARNABÁS De miért pont a Feri? Még mindig nem értem.

KISS B Mert ő az utolsó. Megjegyzem, már ide érhetett volna.

ZSUZSA Megvárjuk?

TIMI Úgy illene.

BARNABÁS Mert most aztán olyan sokat számít az illem.

KISS B Mit mondtál, mikor beszéltél vele?

BARNABÁS. Mielőtt elindultam volna, egy jó másfél órája körülbelül.

MÁTÉ És mit mondott, jön?

BARNABÁS Nekem azt mondta. De ha gondoljátok, felhívhatom.

MÁTÉ Szükségtelen. Akkor csak megsejti a bajt. Inkább azon törjük a fejünket, hogy hogyan adjunk be neki a dolgot.

BARNABÁS Ha már ilyen ötlet az eszetekbe jutott, majd ezt is kitaláljátok szépen.

TIMI Azért még segíthetsz.

BARNABÁS Persze, majd én választom ki, melyik kötél megy a nyakához. (Szünet) Vállaltam a cinkosságot, de az én szerepem a néma cinkosé. Eszerint tervezetek velem.

MÁTÉ Elhiheted, hogy a legkevésbé se szerettem volna veled ilyen helyzetbe kerülni. (Előveszi a telefonját. Olvas.)

ZSUZSA Most erre megint mi szükség van?! Ha ilyen sűrűn esünk egymásnak, fölösleges a megoldáson erőlködnünk. Csak az időnket pocskoljuk.

MÁTÉ Igazad van, bocsáss meg. Erre tényleg nincs időnk. Szóval mindenki járassa az agyát, mert Feri még ideérhet. Senkinek se mondta le az estét, és Ferit szavahihető embernek ismerem, ha azt mondta, eljön, akkor biztosan el is fog jönni. (Elrakja a telefont.)

KISS B Ha a pontosságban járna ennyire elől, nem kéne most pont őt kicsinálni.

MÁTÉ Senki sem csinál ki senkit. Szükséghelyzet van, és... azt hittem, eleget beszéltünk ma már erről. Akinek bűntudata van még mindig, az menjen és gyónjon meg holnap, vagy ha nem tud addig várni, fogja az üveget, és igya le magát. De hogy könnyítsek mindenki lelkén, mi nem a Feri ellen vagyunk, mi csak egy esélyt kérünk tőle, hogy ne kelljen mindannyiunknak elbuknia. Amint lehetőségünk lesz rá, rehabilitáljuk, és minden ugyanúgy lesz, mint előtte volt, senki se fogja felemlegetni a múltat.

BARNABÁS Propagandának tökéletes, de hinni már kevésbé tudok benne, Mégis hogy gondoltad ezt, majd odaállunk a Feri elé, és megkérjük, te Feri, figyelj, nem akarsz három millióért felelni véletlenül. Ő meg önként és dalolva igent mond, és minden felelősséget átvállal tőlünk. Kicsit utópisztikus. Jézus se kérte meg Cirenei Simont, hogy szögezze föl magát helyette.

MÁTÉ Mondtam már, mindent megteszünk, hogy ennek a nyoma se maradjon meg az életében. Nem hagyjuk, hogy kicsapják az egyetemről. Legfőljebb a dékán úr pártfogásába veszi, és addig is alkalmazza valamilyen állásban.

DÉKÁN Föltéve, ha ezután nem inog meg a székem.

MÁTÉ Velünk maradt a vész idején, igaz, hogy nem önszántából, de ezt is értékelem. A pozíciója miatt ne aggódjon, egyelőre még a diákönkormányzatnak is van beleszólása a dologba.

DÉKÁN Egy erkölcsileg tiszta hallgatói érdekképviselőnek talán...

ZSUZSA Akárhogy is nézem, mi ezt már nem igazán mondhatjuk el magunkról.

KISS B Tudtam, hogy a Barnira kellett volna szavaznom.

MÁTÉ Ne akard rám terelni a felelősséget te kis... Kiss B.

BARNABÁS Ha valaki vádolni fog, az csak is én leszek. De magunk között, és csak is a megmenekülésünk után. Ha marad valamennyi kis hitelünk, és lesz, aki beszavazzon minket a HÖK-be, újra megpályázom az elnökséget, de ha fel is őrli a holnap nap minden ambíciómat, a legelső jelöltet is támogatni fogom ellened.

MÁTÉ Ámen. Vagy esetleg igyunk rá? Mi lenne, ha a kortesbeszéddek helyett megoldást keresnék.

TIMI Nekem volna egy.

MÁTÉ Meglepődtem volna, ha nem a Timi talál ki valamit.

BARNABÁS Szerintem te már így is épp eleget ártottal Ferinek.

TIMI De téged megmentettek.

BARNABÁS Nem győzők hálálkodni. Majd megemlékezek rólad, mikor a pokolban leszek.

TIMI Akkor mondom. Valaki elmegy a HÖK irodába, elhozza valamelyik bizottság dossziéját, kitöltünk egy szándéknyilatkozatot és egy jótállást három millió forintról, aztán amint megjön Feri, ti fiúk gondoskodtok róla, hogy kellőképpen lerészegedjen, és slusszpassz aláíratjuk vele. Aztán majd hajnalban visszacsempésszük az iratokat, reggelre pedig már van terhelő bizonyíték.

MÁTÉ Köszönjük Timi. A rendezvényszervező bizottság dossziéjára lesz szükségünk. Megírjuk a szándéknyilatkozatot és a jótállást, ahogy a mi kis boszorkányunk mondta, a téma egy tervezett – természetesen – fiktív buli, sztárfellépőkkel, szervezési költségekkel, ami indokolttá teszi a három milliót.

TIMI Most már csak az a kérdés, hogy ki megy el a dossziéért.

ZSUZSA Hideg van, nem szívesen szaladgálnék oda és vissza. Még tüdőgyulladást kapok a végén.

MÁTÉ Nem venném a szívemre drága Zsuzsa, ha a kórházban kéne meglátogatnom.

ZSUZSA Szerintem, csak rontana az állapotomon.

MÁTÉ Timit szerintem megkímélhetjük ettől a feladattól, elvégre ő dolgozott a legtöbbet. Kiss B, gondolom te meg eleget ittál, és túlságosan is fáradt vagy, hogy elenged azt a székét.

BARNABÁS Majd én elmegyek az irodába.

MÁTÉ Milyen érdekes. Én is pont rád gondoltam. Tényleg megtennéd ezt a kis aprócska szívességet értünk?

BARNABÁS Értük, és magamért.

MÁTÉ Habár jómagam kimaradtam a felsorolásból, azért még nagyon hálás vagyok neked.

BARNABÁS Ha ezzel akarsz bosszantani, nyugodtan. Viszont akkor indulok is. Ha Feri közben megjelenne, kezdjétek el itatni. És ne mondjatok neki semmit (Az ajtóhoz indul, kabátot vesz.)

MÁTÉ Majd csöndkirályt játszunk. Nem kérdezzük, mit iszik, csak töltünk.

BARNABÁS Tudod, hogy értettem. Majd jövök. (El)

ZSUZSA Dékán úr nem mondott semmit az ötletre.

TIMI Ezt én is furcsálltam.

DÉKÁN Ha mindenáron kíváncsiak a véleményemre, az egész úgy rossz, ahogy van.

TIMI Rossz?! És maga szerint miért az?

ZSUZSA Timi, azért még nem kell felhördülnöd, mert nem tetszik valakinek az ötleted.

TIMI Milyen érdekes Zsuzsa, hogy előbb még te voltál a nagy békekövet, most meg ugyanúgy leszólsz, mint a fiúk egymást.

DÉKÁN Most akkor kíváncsiak, vagy sem?

ZSUZSA Bocsásson meg, folytassa, kérem.

DÉKÁN Ezt a fiktív bulit nem fogják elhinni maguknak. Ha elfelejtették volna, még mindig kell a dékán írásos engedélye hozzá.

KISS B De maga megírná nekünk.

DÉKÁN Ez mind rendben van, de a gazdasági igazgatótól már nem kapnak ennyire könnyen autogramot.

KISS B Bassza meg, ki gondolta volna, hogy a Mezeitől is kellene papír. Akkor most teljesen fölöslegesen ment el a Barni. Máté, te tudtad ezt?

MÁTÉ Tudtam.

KISS B Akkor miért nem szóltál róla. A Barninak se kellett volna elmennie.

MÁTÉ Vajon milyen hamar van ott az irodánál?

ZSUZSA Húsz-huszonöt perc. De fölhívom, hogy jöhet is vissza.

MÁTÉ Én pedig azt mondom, hogy tedd el azt a telefont, de nagyon gyorsan. Egy maradhat elől, azon is a rendőrséget hívjuk.

KISS B Mi van? Te megguggyantál? Pont most akarod feladni, egy ötlet még nem a világ.

MÁTÉ Ne kezd a hisztit Kiss B, nagyon kérek, hogy ne kezd.

TIMI Máté, te direkt küldted el a Barnit, igaz? Valamit tervezel.

MÁTÉ Csupán végérvényesen megoldom a problémánkat.

DÉKÁN És be is avatna minket a mentőakció lényegébe? Egyáltalán, mi szükség van a rendőrségre? Nem értem.

MÁTÉ Egy jó öt-tíz perccel ezelőtt sms érkezett a telefonomra. Nem más küldte, mit Feri, aki sajnálja, de nem tud megjelenni az estén, más elfoglaltsága akadt. De holnap reggel természetesen bejön majd az egyetemre. Na már most mindenki érzi a problémát; még ha működne is a Timi ötlete, holnapig sehogy se tudnánk leitatni, tehát egy aláírással mindenképp szegényebbek vagyunk. De ha már a szerencse úgy hozta, hogy az éjszaka közepén Barnabás barátunk éppen az irodába kutakodik, miért ne használjuk ki. Lehet, hogy most akarja megsemmisíteni a terhelő bizonyítékokat. És milyen szomorú, hogy mire kiér a rendőrség, egy cetli sem marad a három millióról, csak mi fogunk emlékezni rá, hogy bizony, bizony, Barnabást bíztuk meg vele, hogy kezelje a pénzt. Majd reggelig kitaláljuk szépen, mit is akartunk kezdeni azzal az összeggel.

TIMI Nem hiszem el, hogy végig a Barnival akartad elvitetni a balhét. Ne haragudj, de ez...

MÁTÉ Úgy sziporkáztál az ötleteiddel, hogy azt hittem, neked mindegy, ki lesz az áldozat, persze saját magad, az tabu. Még engem is odalöktél volna, ugye, így van? Ha ez kell ahhoz, hogy biztonságban legyél.

ZSUZSA Mindig is tudtam, hogy egy utolsó szemét vagy. Egész végig arra játszottál, hogy a Barni legyen mindenképp a vesztes.

MÁTÉ Én nem akartam, hogy a Barnabás vigye el a balhét. Legalábbis konkrétan nem a Barnabással akartam elvitetni. Nyilván, mint a jelenlévők nagy része, azaz hogy mindenki, én se akartam magamat feláldozni. Most úgy hozta a sors, hogy Barnabás bukik nagyobb. De hogy lássátok a jó szándékot, rá is ugyanaz áll, mint amit Feri esetében elmondtam. Nem hagyom, hogy emiatt hátránya származzon a későbbiekben.

KISS B Mindenesetre ez alapos visszaesés lesz az életében. Még ki is rúghatják az egyetemről.

MÁTÉ Majd intézkedünk, hogy ne így történjen. Egyébként pedig, az utolsó emberben állapotunk meg, Feri lemondta a találkozót, így akár hogy is nézem, Barni az utolsó.

KISS B Nincs mese, tényleg Barni az utolsó. Szegény Barni.

MÁTÉ De ha gondoljátok, még vívódhatunk egy kicsit lelkileg, és mire kiérnek a rendőrök az egyetemre, Barnabás már itt lesz velünk, úgyhogy győzhetjük kívágni magunkat.

ZSUZSA Dékán úr?

DÉKÁN Sajnálom a fiút, de Máténak igaza van. Kihagyhatatlan lehetőség, minden problémánk megoldódhat egy csapásra. Morálisan már így is hiteltelen emberek vagyunk, és ezen már a holnapi nagy hazudozás sem tud rontani. Legfeljebb nem nézünk Barnabás szemébe.

KISS B Félek, hogy egy barátság itt és most megszakad. De jól mondta Zsuzsi, én már előbb elárultam, kár is ezen rágódni. Mindenesetre holnap azért előkeresem a napszemüvegem. Szegény Barni. Nem tehetek róla, kikívánkozik belőlem.

MÁTÉ Velem úgy, hogy a csapat megszavazta az ötletet?

Csend.

MÁTÉ Ahogy mondani szokták, hallgatás beleegyezés.

Csend.

DÉKÁN A saját kezét mossa mindenki maga. Csütörtök van, csütörtök este.

Csend.

MÁTÉ Akkor most hívom a rendőrséget, és szépen elvitetjük Barnival a balhét.

TIMI Mi van veled? Eddig sohasem becézted, mindig Barnabásnak hívtad.

MÁTÉ Lehet, hogy most kicsit megsajnáltam.

Csend.

KISS B Szegény Barni.

Csend.

ZSUZSA Teljesen abszurd, hogy az ember kakasszót halljon Kőbányán.

(A szerző a mű megírása idején Örkény István drámaíró ösztöndíjban részesült.)

